

**VII ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY STAŁOWA WOLA**

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Opracowanie:
Anna Matyka

STAŁOWA WOLA – maj 2013r.

Spis treści:

- 1. Podstawa prawna, informacje dotyczące zakresu prognozy i metod zastosowanych przy jej sporządzaniu**
- 2. Informacje dotyczące projektowanego dokumentu i powiązań z innymi opracowaniami**
  - 2.1. Zakres terytorialny i merytoryczny zmiany SUIKZP**
  - 2.2. Powiązania z innymi dokumentami**
- 3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze przewidywanych oddziaływań oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany SUIKZP**
  - 3.1. Ogólna charakterystyka obszaru lokalizacji projektowanych zmian**
  - 3.2. Charakterystyka stanu i zasobów środowiska**
  - 3.3. Jakość środowiska i zagrożenia środowiskowe**
  - 3.4. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu zmiany SUIKZP**
- 4. Identyfikacja, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska i uwarunkowań środowiskowych istotnych z punktu widzenia projektu zmiany SUIKZP, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody**
- 5. Ocena uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektu zmiany SUIKZP gminy**
- 6. Problematyka projektu zmiany SUIKZP gminy, ocena stanu środowiska i analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem**
- 7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany SUIKZP gminy**
  - 7.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia**
  - 7.2. Analiza przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz ocena skutków środowiskowych**
- 8. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000**
- 9. Analiza zgodności projektu zmiany z uwarunkowaniami i kierunkami zagospodarowania przestrzennego określonymi w obowiązującym SUIKZP w zakresie wskazanych obszarów powiązań przyrodniczych, ciągów i korytarzy ekologicznych**
- 10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko**
- 11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany SUIKZP**
- 12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko**
- 13. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy**
- 14. Podsumowanie i wnioski**
- 15. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany SUIKZP oraz częstotliwości jej przeprowadzania**
- 16. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy**

1. Podstawa prawna, informacje dotyczące metodyki i zakresu prognozy i metod zastosowanych przy jej sporządzaniu

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest realizacją obowiązku określonego w art. 50 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zmianami).

Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania i ich zmian zgodnie z art. 46 i art. 50 cytowanej ustawy.

W niniejszej prognozie przedmiotem oceny są ustalenia projektu VII zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stalowa Wola, uchwalonego uchwałą Nr XXXIV/483/05 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 21 stycznia 2005r. z późniejszymi zmianami.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana z uwzględnieniem zagadnień wymienionych w art. 51 ust.2 i art. 52 w/w. ustawy.

Zakres merytoryczny prognozy zgodnie z art. 53 został uzgodniony z właściwymi organami, określonymi zapisami art. 57 i art. 58 wyżej cytowanej ustawy.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano aktualne i archiwalne opracowania ekofizjograficzne i planistyczne odnoszące się do obszaru przedmiotowej gminy oraz dostępne informacje dotyczące zasobów i stanu środowiska. Spis wykorzystanych materiałów zawiera pkt. 16 niniejszego opracowania.

W prognozie przeanalizowano i oceniono skutki dla środowiska, które wynikają z:

- projektowanego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania,
- określenia zasad zagospodarowania tych obszarów.

Ocenie poddano te elementy środowiska, na które projekt zmienianego dokumentu może mieć wpływ przekształcający tj. m.in.: powietrze, klimat akustyczny, powierzchnia ziemi łącznie z glebą, wody powierzchniowe i podziemne, zasoby naturalne, świat roślinny i zwierzęcy, bioróżnorodność, krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu z uwzględnieniem stanu środowiska obszaru opracowania jego wrażliwości i odporności.

Dokonano również identyfikacji, analizy i oceny wpływu projektowanych funkcji (możliwych oddziaływań generowanych w wyniku ich wprowadzenia) na obszary chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody tj.: na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Ponadto przeanalizowano i oceniono skutki realizacji ustaleń projektu zmiany Studium pod kątem zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Analizowano i oceniono wpływ na środowisko projektowanych funkcji, które są przedmiotem VII zmiany SUIKZP, wyszczególnionych w pkt. 2.1. niniejszego opracowania.

Istota prognozy zawiera się w ocenie:

- na ile projektowane zmiany Studium pozwolą na zachowanie istniejących wartości środowiska,
- na ile projektowane zmiany Studium wzbogacą lub odtworzą obniżone wartości środowiska,
- w jakim stopniu projektowane zmiany Studium będą potęgować istniejące zagrożenia.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się głównie metodami analitycznymi i waloryzacyjnymi.

Skutki wpływu realizacji zmiany SUIKZP na obszary Natura 2000 oraz środowisko zostały oszacowane poprzez prognozowanie zmian poszczególnych elementów środowiska oraz prognozowanie oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000. Punktem odniesienia był aktualny stan środowiska w rejonie projektowanych zmian przeznaczenia.

Zastosowane metody prognozowania (analiza opisowa) oparte zostały głównie na zasadzie wykorzystania publikowanych poradników, wytycznych i przepisów branżowych oraz analogii

do skutków realizacji działań o podobnym zakresie i charakterze na terenach o zbliżonych uwarunkowaniach środowiskowych.

Na podstawie zastosowanych metod, analiz i ocen sformułowane zostały wnioski odnośnie rozwiązań przyjętych w zmianie Studium, w aspekcie ich wpływu na środowisko oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz sprecyzowane zalecenia odnośnie sposobów minimalizacji potencjalnych negatywnych skutków.

Ze względu na jasny i czytelny sposób opracowania dokumentu niniejszej prognozy bez użycia sformułowań specjalistycznych, odstąpiono od opracowania streszczenia w języku niespecjalistycznym.

2. Informacje dotyczące projektowanego dokumentu i powiązań z innymi opracowaniami

2.1. Zakres terytorialny i merytoryczny zmiany SUiKZP

Zakres merytoryczny oraz orientacyjne granice terenów objętych analizowaną zmianą zostały określone następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Stalowej Woli w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stalowa Wola: Nr LXXIII/1179/10 z dnia 28 września 2010 zmienioną uchwałą Nr XXIII/318/12 z dnia 27 stycznia 2012 roku, Nr VIII/83/11 z dnia 25 marca 2011 roku, Nr XXIII/317/12 z dnia 27 stycznia 2012 roku oraz Nr XL/537/12 z dnia 14 grudnia 2012 roku.

Tereny objęte analizowaną zmianą Studium (8 odrębnych terenów) położone są w północnej części miasta w obrębie osiedla Charzewice (7 terenów) oraz na osiedlu Śródmieście w centrum miasta (1 teren).

Zmiana studium dotyczy:

- korekty przebiegu odcinka istniejącej drogi krajowej nr 77 (ulica Podskarpowa), zgodnie ze stanem faktycznym – 1KDGP;
- wyznaczenia na gruntach rolnych z zabudową techniczno-produkcyjną, położonych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 77, terenów usługowo-produkcyjnych – 2U/P i 3U/P;
- wyznaczenia na gruntach rolnych czterech nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 2-5MN;
- dopuszczenia na terenie istniejącej zabudowy usługowej, lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² – 1U/UC.

2.2. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt analizowanej zmiany SUiKZP uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Opracowania te zawierają wytyczne i ustalenia, o których mowa w dokumentach sporządzonych na szczeblu wspólnotowym i krajowym. Cechą charakterystyczną tych dokumentów jest ustawowa hierarchiczność ich ustaleń i zapisów.

Do podstawowych dokumentów powiązanych z analizowanym dokumentem należą:

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (w opracowaniu aktualizacja Planu)

(informacja z PZPWP do projektu analizowanej zmiany SUiKZP)

Głównymi uwarunkowaniami do projektu zmiany SUiKZP wynikającymi z ustaleń PZPWP uwzględnionymi w omawianym dokumencie są:

- ograniczenia związane z położeniem na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola - Rzeszów;
- ograniczenia związane z położeniem w strefie o funkcjach specjalnych związanych z lotnictwem w Turbii;

- ograniczenia związane z przebiegiem linii elektroenergetycznych WN i gazociągów wysokoprężnych
- ograniczenia związane z przebiegiem linii kolejowej relacji Stalowa Wola – Zamość, przeznaczonej do modernizacji i elektryfikacji;
- brak projektów obszarów ochrony przyrody oraz stref ochrony zabytków o znaczeniu ponadlokalnym.
- brak zadań i zamierzeń ponadlokalnych z zakresu infrastruktury społeczno - gospodarczej;
- brak przewidywanych zmian w obecnym układzie infrastruktury technicznej i komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym.

Strategia rozwoju miasta Stalowa Wola na lata 2007-2015

W Strategii... zostały określone misja i wizja rozwoju miasta.

Misja miasta:

Stalowa Wola jest nowoczesnym ośrodkiem przemysłowym o bogatych tradycjach oraz regionalnym centrum nauki i kultury. Wyróżnia się otwartością na nowe inicjatywy. Jest atrakcyjnym i przyjaznym miejscem dla inwestorów oraz mieszkańców i osób je odwiedzających.

Wizja miasta:

Dzięki rozwojowi ośrodków kulturalnych i edukacyjnych Stalowa Wola do 2015 roku stanie się przyjaznym dla młodych osób regionalnym centrum nauki i kultury. Modernizacja infrastruktury technicznej uczyni miasto nowoczesnym, czystym i innowacyjnym ośrodkiem przemysłowym, stwarzającym korzystne warunki dla inwestorów, oferujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności. Działania te przełożą się na wzrost dochodów i poprawę warunków życia mieszkańców.

Dla osiągnięcia misji i wizji miasta zostały sformułowane cele i realizujące je działania strategiczne w pięciu obszarach strategicznych: Infrastruktura techniczna, Środowisko naturalne, Sfera społeczna, Sfera gospodarcza, Współpraca wewnętrzna i zewnętrzna.

Do przedmiotowego projektu zmiany SUIKZP odnoszą się głównie cele, zadania i priorytety określone w obszarach: Infrastruktura techniczna, Sfera społeczna, Sfera gospodarcza i Środowisko naturalne.

Projekt zmiany SUIKZP nawiązuje do i uwzględnia:

W obszarze Sfera społeczna

Cele strategiczne:

Poprawa jakości życia mieszkańców.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

W obszarze Infrastruktura techniczna

Priorytet:

Poprawa infrastruktury drogowej i rozwiązań komunikacyjnych

Cele strategiczne:

Poprawa infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Usprawnienie systemu gospodarki odpadami i gospodarki wodno – kanalizacyjnej.

Poprawa estetyki architektonicznej miasta.

W obszarze Sfera gospodarcza

Cele strategiczne

Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Projekt zmiany SUIKZP uwzględnia i nie pozostaje w sprzeczności:

W obszarze **Środowisko naturalne**

Cele strategiczne:

Stworzenie pozytywnego obrazu miasta - ekologicznego i nowoczesnego.

Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Poprawa infrastruktury ochrony środowiska.

Poprawa świadomości proekologicznej mieszkańców.

Program ochrony środowiska miasta i gminy Stalowa Wola

Długoterminowym celem Programu ochrony środowiska jest dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy, gdzie ochrona środowiska stanowi nierozłączną część procesów rozwojowych.

W wyniku przeprowadzonej analizy stanu aktualnego środowiska oraz oceny zagrożeń i możliwości rozwoju gospodarczego gminy ustalono cele i kierunki działań w ramach następujących pól strategicznych:

- Ochrona i poprawa jakości środowiska,
- Racjonalne użytkowanie zasobów środowiska,
- Edukacja ekologiczna i promocja walorów przyrodniczych.

W ramach pola strategicznego Ochrona i poprawa jakości środowiska zaplanowano realizację następujących celów:

- Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wdrożenie nowoczesnego systemu ich wykorzystania i unieszkodliwiania,
- Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią,
- Ochrona przyrody krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Ochrona przed hałasem;
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.

W ramach pola strategicznego Racjonalne użytkowanie zasobów środowiska, zaplanowano realizację następujących celów

- Zapewnienie sprawnego systemu zaopatrzenia w wodę;
- Wykorzystanie zasobów glebowych, surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych;
- Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego.

Dla realizacji poszczególnych celów określono priorytety i zadania szczegółowe do realizacji.

Realizacja wyznaczonych celów, zadań ekologicznych będzie elementem wypełnienia zapisów zawartych w Polityce ekologicznej państwa, przyczyni się do zrównoważonego rozwoju miasta oraz poprawy poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy Stalowa Wola.

Projekt zmiany SUIKZP uwzględnia, nawiązuje i nie pozostaje w zasadniczej sprzeczności z powyższymi celami, określonymi w Programie ochrony środowiska miasta Stalowa Wola:

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 roku (M.P. z 2011r. Nr 49 poz. 549) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW) stanowi realizację postanowień tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Najważniejszym przesłaniem RDW jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń, a głównym celem jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań do roku 2015. Według RDW plany gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy są

narzędziem planistycznym, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych i stanowić fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych.

W PGW cele środowiskowe dotyczące osiągnięcia dobrego stanu wód odniesiono do wydzielonych na obszarze dorzecza Wisły jednolitych części wód powierzchniowych (JCW) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) z uwzględnieniem ich aktualnego stanu w związku z wymaganym warunkiem niepogarszania ich stanu oraz z uwzględnieniem ryzyka nieosiągnięcia (zagrożone, niezagrożone) celów środowiskowych w terminie do 2015 roku..

Zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.). plany gospodarowania wodami powinny zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych wszystkich szczebli

W PGW cele środowiskowe dla części **wód powierzchniowych** zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez wody dobrego stanu. Za cele środowiskowe przyjęto wartości graniczne odpowiadające dobremu stanowi wód. Przy ustalaniu celów środowiskowych brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymogiem niepogarszania ich stanu.

Tereny objęte projektem zmiany Studium położone są w obrębie dwóch JCW: pn. *Dopływ spod Rozwadowa* (przeważająca część terenów objętych zmianą Studium) i pn. *San od Rudni do ujścia*.

Dla naturalnych¹ części wód, (jaką jest JCW pn. *Dopływ spod Rozwadowa*) celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. W PGW przedmiotowej JCW przypisano stan zły i uznano za niezagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Dla silnie zmienionych części wód, (jaką jest JCW pn. *San od Rudni do ujścia*) celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego i w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Przedmiotowej JCW w PGW przypisano stan zły i uznano za niezagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wyznacznikami dla dobrego stanu i dobrego potencjału ekologicznego wód są określone wartości graniczne w zakresie podstawowych wskaźników biologicznych i fizyko-chemicznych.

Cele środowiskowe dla **wód podziemnych** są następujące:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Tereny objęte projektem zmiany Studium znajdują się w obrębie JCWPd nr 127, której w PGW przypisano dobry stan ilościowy oraz jakościowy i uznano za niezagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Ze względu na zakres zmiany Studium, który został precyzyjnie określony uchwałami Rady Miejskiej w Stalowej Woli w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stalowa Wola i dotyczył zmiany funkcji określonych terenów nie było możliwa aktualizacja Studium wprowadzająca ustalenia (cele) PGW.

---

¹ RDW wyróżnia trzy rodzaje JCW: naturalne, silnie zmienione (których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w wyniku działalności człowieka) i sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka).

Niemniej ustalenia polityki obowiązującego Studium w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony wód nie pozostają w sprzeczności z celami określonymi w PGW, a przy sporządzaniu przedmiotowej zmiany Studium cele powyższe zostały uwzględnione.

3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze przewidywanych oddziaływań oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany SUIKZP

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru lokalizacji projektowanych zmian

Siedem terenów objętych analizowaną zmianą Studium położonych jest w obrębie osiedla Charzewice najbardziej wysuniętego na północ osiedla Stalowej Woli. Od wschodu osiedle przylega do rzeki San, jego granicę północną i zachodnią stanowi granica administracyjna miasta z gminą Zaleszany.

Obszar osiedla charakteryzuje wyraźne zróżnicowanie w zagospodarowaniu. Część północna i centralna to tereny rolne z niewielkimi skupiskami zabudowy mieszkaniowej przysiółka Sochy, zlokalizowanej w sąsiedztwie wału przeciwpowodziowego Sanu. W wewnętrznej części występującego tu starorzecza znajduje się rozległy kompleks leśny z przylegającym od południowego – wschodu terenem ogrodów działkowych.

W części południowej osiedla znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, zabudowa produkcyjno-gospodarcza i wielorodzinna dawnego PGO, zabytkowy Park Charzewicki (zespół pałacowo-parkowy), zakład branży metalowej Codogni (część magazynowo-składowa) oraz cegielnia, bazująca na surowcu dowożonym.

W południowej i południowo-zachodniej części obszaru osiedla przebiega linia kolejowa relacji Stalowa Wola – Lublin.

Ze wschodu na zachód obszar przecina droga krajowa nr 77 – Trasa Podkarpowa wraz z wiaduktem nad linią kolejową oraz wiaduktem w rejonie PGO, w ciągu drogi gminnej. Pozostałe zainwestowanie to sieć kablowych i napowietrznych linii elektroenergetycznych SN15kV oraz WN, w tym linia dwutorowa 110kV oraz dwutorowy gazociąg DN 400 i DN 700. Tereny zabudowy posiadają wyposażenie w infrastrukturę techniczną tj. sieć gazową, wodociągową, kanalizacyjną (za wyjątkiem zabudowy w przysiółku Sochy) z możliwością rozbudowy do faktycznych potrzeb.

Jeden z terenów objętych zmianą Studium położony jest na osiedlu Śródmieście w obrębie centrum usługowo - mieszkaniowego miasta. Przedmiotowy teren znajduje się pomiędzy linią kolejową relacji Stalowa Wola – Zamość, terenami zabudowy usługowej a terenem parkingu. Przylega do ulicy Okulickiego (droga gminna). W stanie obecnym stanowi teren dworca PKS, zabudowany dwukondygnacyjnym budynkiem dworca PKS, wiatami przystankowymi, placem manewrowym, tymczasowymi pawilonami handlowymi oraz drogami wewnętrznymi. W jego południowo – zachodniej części znajdują się tereny zieleni urządzonej. Teren posiada pełne uzbrojenie w sieci infrastruktury technicznej: wodociągową, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, gazową, elektroenergetyczną, teletechniczną, ciepłowniczą.

3.2. Charakterystyka stanu i zasobów środowiska

Położenie geograficzne i morfologia terenu

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego obszar lokalizacji projektowanych zmian położony jest w obrębie makroregionu .Kotlina Sandomierska, w obrębie mezoregionu Dolina Dolnego Sanu. Pod względem morfologicznym obejmuje fragment lewobrzeżnej terasy nadzalewowej rzeki San, w obrębie osiedla Charzewice rozciętej siecią w przewodzie zasypanych starorzeczy, wciętych około 1 – 2m w jej płaską powierzchnię. Starorzecza stanowią obniżenia o przebiegu równoległym do biegu aktualnego biegu rzeki San o głębokości 1 – 2m nie zawsze łączące się ze sobą. Osiami ich często przekopano rowy melioracyjne umożliwiające

odprowadzenie wód powierzchniowych gromadzących się w okresach wzmożonego zasilania w ich dnach. Najbardziej rozległe starorzecze znajduje się w północnej części obszaru osiedla. Rzeźba terenu na osiedli Charzewice charakteryzuje się stosunkowo małym urozmaiceniem, z przewagą terenów płaskich i lekko falistych, z rzędnymi 151-154m n.p.m. Generalnie rzeźba terenu nie ogranicza możliwości zagospodarowania pod projektowane funkcje.

W obrębie osiedla Śródmieście teren jest całkowicie płaski, ponadto rzeźba terenu została tu antropogenicznie przekształcona w celu lokalizacji zainwestowania.

Budowa geologiczna, warunki geologiczno-inżynierskie

Pod względem geologicznym omawiane tereny położone są w obrębie jednostki tektonicznej – Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego. Utwory je wypełniające wykształcone są w głębokomorskiej facji ilów i iłołupków z przewarstwieniami wapieni, często z dużą domieszką frakcji piaszczystej. Ostatnim ogniwem utworów trzeciorzędowych są iły krakowieckie, o zmiennej miąższości do kilkudziesięciu metrów. Strop tych utworów w rejonie opracowania występuje na głębokości ok. kilkunastu m p.p.t. Nadkład utworów trzeciorzędowych stanowią czwartorzędowe osady rzeczne, charakteryzujące się zróżnicowaniem litologicznym. W spągu wykształcone jako żwiry i pospółki, wyżej piaski o różnym składzie granulometrycznym, w stropie małowilgotne, niżej wilgotne i mokre, średniozagęszczone. W obrębie osiedla Charzewice, przewarstwiają lub przykrywają je wkładki mad rzecznych, wykształconych jako pyły i gliny lub gliny zwięzłe o zróżnicowanej miąższości, na znacznej części badanego terenu nie przekraczającej 1,0m. W dnach starorzeczy występują grunty zastoiskowe w postaci namulów organicznych mokrych o konsystencji plastycznej, zaliczane do gruntów słabonośnych.

Pod względem przydatności do celów budowlanych, na przeważającej części obszaru osiedla Charzewice występują grunty nadające się do bezpośredniego posadowienia fundamentów projektowanych obiektów oraz prowadzenia wszelkich robót ziemnych związanych z rozbudową sieci infrastruktury technicznej. Niekorzystne warunki geotechniczne dotyczą gruntów występujących w obrębie starorzeczy. W obrębie terenów zabudowanych grunty mineralne – rodzime przykrywają nasypy niekontrolowane, ziemne i gruzowe o różnej miąższości, w aktualnym stanie nieprzydatne do bezpośredniego posadowienia fundamentów projektowanych budynków.

W rejonie terenu znajdującego się na osiedlu Śródmieście podłoże buduje miąższa warstwa piasków rzecznych i wodnolodowcowych. Grunty te charakteryzują się korzystnymi parametrami geotechnicznymi do bezpośredniego posadowienia obiektów budowlanych.

W stanie obecnym na omawianych obszarach brak udokumentowanych złóż kopalin.

Wody powierzchniowe

Obszar osiedla Charzewice położony jest w zlewni rzeki San, do której nadmiar wód opadowych odprowadzany jest za pośrednictwem sieci rowów melioracyjnych. Rowy melioracyjny są okresowo suche, w okresie wzmożonego zasilania odprowadzają nadmiar wód gromadzących się w dnach starorzeczy. Wody powierzchniowe stojące to zarastające lustro wody w południowo-zachodniej części starorzecza znajdującego się przy północno-zachodniej granicy miasta z gminą Zaleszany.

W rejonie terenu objętego zmianą Studium, położonego w Śródmieściu nie występują wody powierzchniowe.

Wody podziemne

Wody podziemne występujące w rejonie terenów opracowania są wodami typu aluwialnego. Zasadniczy poziom wodonośny związany jest z plejstocénskimi piaskami i żwirami rzecznyymi. Jest to ciągły poziom wodonośny o zwierciadle swobodnym występujący na głębokości od 2,80-

4,0m p.p.t. W obrębie osiedla Charzewice, lokalnie, w zależności od głębokości zalegania warstwy piaszczystej wody gruntowe występują płycej, ok. 1,6m ppt. W dnach obniżeń starorzeczy wypełnionych gruntami nieprzepuszczalnymi, w okresach mokrych wody gromadzą się na powierzchni terenu.

W rejonie osiedla Śródmieście wody gruntowe występują na głębokości ok. 6m ppt.

Cały obszar miasta znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r.). Ze względu na brak w tym rejonie ciągłej warstwy izolującej wody podziemne, obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Dotyczą one głównie wykluczenia lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne.

Zasoby Zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców Stalowej Woli w wodę pitną w oparciu o funkcjonujące na terenie miasta ujęcia: „Krzyżowe Drogi” i „Stare Ujęcie”. Dla ochrony zasobów wód ujęcia zostały ustanowione² strefy ochronne, na które składają się tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej wraz z określonymi zasadami ochrony.

Wszystkie tereny objęte analizowaną zmianą Studium znajdują się poza zasięgiem ustanowionych stref ochronnych (terenów ochrony ujęć).

Warunki glebowe

W obrębie osiedla Charzewice pod względem typologicznym dominują mady, przy niewielkim udziale gleb brunatnych wyługowanych i brunatnych kwaśnych. Pod względem bonitacyjnym są to gleby II-IV klasy, z istotnym udziałem gleb klasy II-III. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr121 poz. 1266 z późn. zm.) w granicach administracyjnych miast nie są one objęte ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze.

W obrębie terenu położonego na osiedlu Śródmieście oraz w jego otoczeniu nie występują grunty użytkowane rolniczo. W warunkach naturalnych występowały tu gleby mineralne zaliczane do pseudobielicowych. W wyniku zainwestowania tych terenów pokrywająca je gleba uległa degradacji. Aktualnie nie są sklasyfikowane pod względem bonitacyjnym, w znacznym procencie są pokryte powierzchniami szczelnymi.

Szata roślinna, gatunki chronione

Roślinność i siedliska omawianych obszarów zostały ukształtowane niemal w całości pod wpływem działalności człowieka.

W obszarze osiedla Charzewice wyraźnie wydzielają się trzy części. Północna, obejmująca rozległe starorzecze Sanu, centralna bardzo jednolita, tworzona przez tereny uprawne, głównie polowe oraz południowa z zabudową mieszkaniową, usługową oraz rozwiniętą infrastrukturą drogową. W granicach starorzecza znajdują się silnie wypłycone zbiorniki, zarośnięte roślinnością szuwarową i nitrofilną, niewielkie powierzchnie łąkowe, przede wszystkim w części północno-zachodniej, uprawy w części zachodniej i północno-wschodniej, obszary luźnej zabudowy wraz z sadami, przydomowymi uprawami i pastwiskami w części wschodniej i północno-wschodniej oraz zbiorowiska nitrofilnych okrajków, ugorów, ale przede wszystkim zbiorowiska leśne i leśno-zaroślowe. Na międzywalu, pozostałości roślinności łąkowej przeplatane są ugorami i porzuconymi łąkami, zarośniętymi głównie przez ziołorośla z nawłocią

² Rozporządzenie Nr 20/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej dla miasta Stalowa Wola „Krzyżowe Drogi” i Rozporządzenie Nr 22/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej dla miasta Stalowa Wola „Stare Ujęcie”.

późną, użytkowane łąki i pastwiska, pola a nawet zabudowę mieszkalną. Natomiast centralną część starorzecza zajmują w przewadze zbiorowiska leśne na siedlisku łągowym, jednak z drzewostanem wskazującym na postępujący proces grądowienia. W południowym skraju starorzecza znajdują się ogródki działkowe. Całość obszaru podlega silnemu wpływowi (rozprzestrzenianiu się) pospolitych gatunków kenofitycznych.

Teren zmiany Studium na osiedlu Śródmieście położony jest w obrębie obszarów zainwestowania miejskiego o przekształconych pierwotnych warunkach przyrodniczych, poza systemem powiązań ekologicznych terenu miasta. Pod względem przyrodniczym i krajobrazowym teren nie przedstawia żadnych wartości. Pozbawiony jest całkowicie naturalnych zbiorowisk roślinnych. Znaczną jego część zajmują tereny utwardzone i uszczelnione istniejącego dworca PKS. W części południowo-zachodniej na stosunkowo niewielkiej powierzchni roślinność występuje w postaci zieleni urządzonej, trawników, nasadzeń kwiatów i krzewów ozdobnych. Brak tu również warunków do bytowania fauny.

Poniżej omówiono zbiorowiska roślinne, faunę i chronione siedliska przyrodnicze obszaru **osiedla Charzewice**.

Zbiorowiska leśne i zadrzewienia

Lasy występują w postaci jednego większego kompleksu leśnego o powierzchni ok. 45ha, znajdującego się w północnej części osiedla, w obrębie wewnętrznej części rozległego starorzecza. Są to lasy państwowe, pozostające w zarządzie Nadleśnictwa Rozwadów. Posiadają status lasów ochronnych (kategoria lasy położone na terenach miast). Ich zdrowotność jest zadowalająca (I strefa zagrożeń przemysłowych oznaczająca uszkodzenia słabe). Są to lasy powstałe na siedlisku łągowym, skutkiem obniżenia się poziomu wód gruntowych jest proces ich grądowienia. Drzewostan budują tu płaty topoli białej, znaczny udział mają pochodzące z nasadzeń: dąb, sosna, modrzew, wiąz i grochodrzew. Niewielkie powierzchniowo płaty lasów łągowych (wierzbowych i wierzbowo-topolowych) występują w międzywalu Sanu (najlepiej zachowane) oraz w północno-zachodniej części największego starorzecza.

Skupisko roślinności wysokiej stanowi zabytkowe założenie parkowe – Park Charzewicki, znajdujący się w południowej części osiedla oraz aleja kasztanowa z okazami sędziwych drzew wzdłuż ulicy Sochy, prowadzącej od PGO do lasów położonych na północy osiedla.

Zbiorowiska nieleśne

Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej opracowanej dla osiedla Charzewice stwierdza się, iż dominującą formą roślinności nieleśnej (poza terenami zainwestowanymi) są użytki rolne, z dość istotnym udziałem wilgotnych łąk i pastwisk, przede wszystkim w części północnej. Znaczna część pastwisk występuje na zasypanych i wypłyconych starorzeczach, stąd towarzyszą im szuwary. Część centralna obszaru osiedla to rozległe obszary upraw rolnych i łąk porolnych. Zróżnicowanie zespołów roślinnych wynika ze sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów oraz występowania znacznych powierzchni siedlisk półnaturalnych i naturalnych.

Na obszarze osiedla Charzewice występują następujące zbiorowiska roślinności nieleśnej ściśle związane ze sposobem zagospodarowania i warunkami gruntowo - wodnymi:

- zbiorowiska antropogeniczne upraw i siedlisk porolnych wraz z niewielkimi płatami i siedliskami roślinności ruderalnej;
- spontaniczne ziołorośla nitrofilne, w tym ze słonecznikiem bulwiastym i nawłocią późną;
- zbiorowiska pastwisk i łąk świeżych;
- zbiorowiska szuwarów;
- zarośla różnego typu, w tym poręby oraz użytkowane i nieużytkowane sady;
- zbiorowiska mozaiki zarośli i ziołorośli nitrofilnych.

W obszarach występowania półnaturalnych siedlisk przyrodniczych, co w szczególności dotyczy obszarów wilgotnych łąk i obszarów leśnych w północno-zachodniej części starorzecza stwierdzono występowanie stanowisk gatunków roślin chronionych w Polsce (Rozporządzenie MŚ z dnia 5 stycznia 2012r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin - Dz.U. z 2012r poz. 81). Są to: Centuria zwyczajna, Kalina koralowa, Kruszyna pospolita, Kukułka szerokolistna. Jeden ze stwierdzonych gatunków roślin jest objęty w Polsce ochroną ścisłą (Centuria zwyczajna), nie wymaga jednak ochrony czynnej, pozostałe gatunki są objęte ochroną częściową. Wymienione gatunki zaliczane są do dość pospolicie występujących, nie zagrożonych w skali kraju i regionu. Zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2010 roku Nr 77 poz.510 ze zmianą Dz.U. z 2012 r. poz. 1041);wymienione gatunki roślin nie są zaliczane do mających znaczenie dla Wspólnoty, nie wymagają również ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000.

Fauna, gatunki chronione

Wg opracowanej inwentaryzacji przyrodniczej faunę terenu osiedla Charzewice w większości reprezentują gatunki pospolite. Stwierdzono również występowanie gatunków objętych ochroną prawną w Polsce (Rozporządzenia MŚ z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt – Dz.U. z 2011 NR 237 poz. 1419) i wymienionych w załączniku do wyż wym. Rozporządzenia MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku, jako gatunki mające znaczenie dla Wspólnoty oraz w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (ornitofauna).

Najliczniej reprezentowana jest ornitofauna, zarówno przez gatunki związane z terenami leśnymi jak i z terenami upraw polowych, łąk i pastwisk oraz szuwarów. Łącznie na obszarze opracowania notuje się 63 gatunki ptaków, z czego 9 to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dzięcioł białoszyi, gąsiorek, bąk, zimorodek, derkacz, jarzębata, bocian biały. Na obszarze osiedla stwierdzono terytoria i stanowiska lęgowe: jarzębatki, gąsiorka, dzięcioła zielonego, derkacza. Pozostałe, wymienione gatunki z Załącznika I Dyrektywy są gatunkami żerującymi i migrującymi (zalatującymi). Spośród wymienionej liczby ptaków ok. 45 to gatunki lęgowe, pozostałe to gatunki żerujące i migrujące.

Wszystkie zinwentaryzowane gatunki ptaków występują w Polsce dość pospolicie i nie zaliczają się do gatunków zagrożonych, wymienianych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Do gatunków zagrożonych w skali Europy (priorytetowych) należą bąk i derkacz. Żaden ze stwierdzonych gatunków nie wymaga ochrony miejsc gniazdowania (wg prawa polskiego). Teren szczególnie cenny pod względem ornitologicznym to pas szuwarów w zachodniej części starorzecza oraz tereny leśne w jego wewnętrznej części.

Chronione siedliska przyrodnicze

Na obszarze osiedla Charzewice w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych chronionych w Polsce (Rozporządzenie MŚ z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie - Dz.U.z 2001 r. Nr 92 poz. 1029) i wymienionych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 roku. Są to występujące w północnej części osiedla oraz w międzywalu rzeki San:

- Świeże łąki użytkowane ekstensywnie – kod 6510
- Ziołorośla nadrzeczne – kod 6430
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – kod 91EO
- Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe – kod 91FO
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny – kod 9170

Stwierdzone na obszarze opracowania siedliska przyrodnicze, stanowią identyfikatory wymienionych, „naturowych” siedlisk przyrodniczych, lecz każde z nich wskutek oddziaływania czynników antropogenicznych ulega przekształceniom i ekspansji gatunków obcych siedliskowo.

Ponadto na obszarze osiedla występują ważne dla zachowania bioróżnorodności i systemu powiązań ekologicznych siedliska terenów podmokłych, do których należą tereny zajęte przez zbiorowiska szuwarowe (zachodnia część starorzecza).

System powiązań przyrodniczych

System powiązań ekologicznych na terenie osiedla Charzewice tworzą:

- dolina rzeki San wraz z obudową biologiczną (międzywale rzeki), stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym;
- ekosystemy leśne;
- ekosystemy starorzecza z lustrem wody o wysokim stopniu naturalności, szuwały, ekosystemy łąk naturalnych, wilgotnych i podmokłych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów.

Zasoby przyrody prawnie chronione

W obrębie terenu osiedla Charzewice, osiedla Śródmieście i w ich sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody Krajowego Systemu Obszarów Chronionych. W części północnej osiedla Charzewice, na obszarze leśnym znajduje się grupowy pomnik przyrody – siedem okazów topoli czarnej i białej oraz sześć drzew pomnikowych w obrębie zabytkowego Parku Charzewickiego. Rozległe starorzecze znajdujące się w północnej części osiedla Charzewice wraz z terenami położonymi w międzywale rzeki San i jej korytem znajduje się w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego obszaru ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu o kodzie PLH180020.

Dziedzictwo kulturowe, krajobraz kulturowy

Krajobraz osiedla Charzewice cechują stosunkowo wysokie walory estetyczne. Dotyczy to głównie części północnej, w niewielkim stopniu zainwestowanej z rozległymi terenami leśnymi oraz doliną rzeki San.

Na obszarze osiedla Charzewice, w jego południowej części znajduje się wpisany do rejestru zabytków zespół pałacowo-parkowy Lubomirskich wraz ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej. Ponadto znajduje się tu kilkanaście obiektów (domy drewniane i kapliczki) ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Również w części południowej, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy znajdują się trzy stanowiska archeologiczne o średniej, małej oraz dużej wartości poznawczej (na terenie zabytkowego Parku Charzewickiego) oraz jedno stanowisko przy granicy z gminą Zaleszany, pomiędzy Trasą Podkarpową a ulicą Sandomierską (droga krajowa).

W wyniku sporządzonego studium Problematyki Ochrony Wartości Krajobrazu Kulturowego dla gminy Stalowa Wola powstała siatka 46 obszarów tworzących tzw. jednostki architektoniczno-krajobrazowe. Wydzielone jednostki poddane zostały waloryzacji według 6-cio stopniowej skali określającej m.in. wartość krajobrazu kulturowego. W obrębie osiedla Charzewice wydzielono 10 zasadniczych jednostek, z których najwyższy, drugi stopień waloryzacji przypisano terenom leśnym (duże walory krajobrazu naturalnego), dolinie Sanu (w międzywale) oraz terenowi zespołu pałacowo-parkowemu Lubomirskich. Pozostałym jednostkom przypisano IV- VI stopień waloryzacji, w tym terenom dawnego przysiółka Sochy oraz rozległym obszarom rolnym w centralnej części osiedla. Wytyczne konserwatorskie wynikające z waloryzacji, ujęte w SUiKZP dotyczą wydzielenia dla zespołu parkowo-

pałacowego strefy ochrony rezerwatowej (strefa A) z pełną ochroną treści historycznych i funkcji. Lasy zostały zaliczone do strefy B ochrony częściowej, obejmującej przede wszystkim formy oraz w możliwym zakresie treści, substancje i funkcje.

Pozostały teren objęty został strefą E – ochrona elementów i pełna ochrona ekspozycji oraz strefą K- ochrona krajobrazowa z zabezpieczeniem właściwej ekspozycji strefy A i B.

Przy czym należy zauważyć, iż wartość krajobrazu kulturowego na przestrzeni lat uległa zmianie m.in. poprzez realizację odcinka drogi krajowej nr 77 wraz z wiaduktem, która to inwestycja przecina centralną część osiedla. Elementami dysharmonizującymi krajobraz w tej części są również linie elektroenergetyczne wysokich napięć.

Teren objęty analizowaną zmianą Studium na osiedlu Śródmieście położony jest w zainwestowanej części centrum miasta, w obrębie wielofunkcyjnej zabudowy współczesnej. Wartość krajobrazu kulturowego w tej części miasta jest oceniana jako niska.

3.3. Jakość środowiska i zagrożenia środowiskowe

Jakość powietrza atmosferycznego

W stosunku do lat 80 –tych i 90-tych ubiegłego stulecia jakość powietrza atmosferycznego na terenie miasta uległa zdecydowanej poprawie. Jest to wynikiem zarówno transformacji gospodarczej jak również działań ograniczających emisję, podejmowanych w zakładach – głównych emitorach zanieczyszczeń – Hucie Stalowa Wola i Elektrowni Stalowa Wola. Nowe zakłady powstające na terenie Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w tym powstające na bazie restrukturyzacji HSW, są zobligowane wymogami prawa, w tym decyzjami administracyjnymi do ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza. Ponadto pozostają pod stałą kontrolą WIOŚ w Rzeszowie, mającą na celu ewentualne stwierdzenie naruszeń warunków określonych w pozwoleniach, dotyczących warunków i ilości emisji dla poszczególnych substancji.

Na obszarze osiedla Charzewice brak znaczących punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza. Źródłem emisji komunikacyjnej (liniowej) jest droga krajowa nr 77 o znacznym natężeniu ruchu pojazdów. Wg Generalnego Pomiaru Ruchu za rok 2010 na tym odcinku drogi odnotowano średnio 6073 pojazdy w ciągu doby, przy przeważającym udziale samochodów osobowych.

Na obszarze osiedla Śródmieście brak również znaczących punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. W tej części miasta istniejąca zabudowa usługowa i wielorodzinna korzysta z ciepła sieciowego. Źródłem emisji komunikacyjnej jest ruch lokalny na drogach gminnych.

Wg corocznych ocen jakości powietrza³ wykonywanych przez WIOŚ w Rzeszowie w układzie stref⁴, w latach 2010 - 2012 na terenie miasta Stalowa Wola nie stwierdzano (pomiaru na terenie miasta nie były wykonywane) przekroczeń wartości kryterialnych ustalonych dla zanieczyszczeń (gazowych i pyłowych, oraz zawartości metali i węglowodorów w pyłe) objętych ustawowym obowiązkiem oceny, dla kryterium ochrony zdrowia ludzi⁵. Wyniki pomiarów wykonywanych w województwie wskazują również na brak przekroczeń norm zanieczyszczeń gazowych oraz zawartości metali w pyłe PM10. Nie stwierdzano również przekroczeń wartości kryterialnych zanieczyszczeń badanych w kryterium ochrony roślin⁶ na obszarze całego województwa podkarpackiego. Zakres działań dla terenów wolnych od

³ Kryteria jakości powietrza oraz zasady i mechanizmy jego ochrony i poprawy regulują przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.) wraz z przepisami wykonawczymi.

⁴ Zgodnie z wyż. wym. ustawą od roku 2010 województwo podzielono na dwie strefy: strefę miasta Rzeszów i strefę podkarpacką, obejmującą pozostałą część obszaru województwa.

⁵ Substancje wymagające oceny pod kątem spełnienia kryteriów ustalonych w celu ochrony zdrowia to: zanieczyszczenia gazowe (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen i ozon) oraz pyłowe (pył PM10 – pył zawieszony o średnicy ziaren poniżej 10µm oraz zawartość w pyłe metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) i węglowodoru - benzo(a)pirenu, pył zawieszony PM2.5 o średnicy ziaren poniżej 2,5 µm.

⁶ W kryterium ochrony roślin ocenie podlegają stężenia w powietrzu: dwutlenku siarki, tlenku azotu i ozonu.

przekroczeń wartości kryterialnych ocenianych zanieczyszczeń to utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

Na obszarze strefy podkarpackiej w latach 2010, 2011 i 2012 (w obrębie, której znajduje się miasto Stalowa Wola) stwierdzono pomiarami przekroczenia norm pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w pyłe PM10⁷. Dla stref, w których odnotowuje się przekroczenia norm ocenianych zanieczyszczeń zarząd województwa opracowuje naprawcze Programy Ochrony Powietrza, które następnie są uchwalane przez sejmik województwa.

Aktualnie dla strefy podkarpackiej został opracowany i uchwalony POP w zakresie pyłów i benzo(a)pirenu⁸. W POP zostały wytypowane obszary występowania przekroczeń z wykorzystaniem metody modelowania, w oparciu o wartości pochodzące z dotychczasowych pomiarów oraz bazę emisji, z uwzględnieniem warunków meteorologicznych.

Tereny na obydwu osiedlach, objęte zmianą Studium znajdują się poza obszarami przekroczeń norm pyłu PM10 i pyłu PM2,5. Natomiast północna i centralna część miasta (w tym tereny objęte zmianą Studium) znajdują się w obrębie rozległego obszaru występowania stosunkowo wysokich (choć zdecydowanie niższych w porównaniu do innych rejonów województwa i kraju) przekroczeń norm benzo(a)pirenu. W nPOP wskazano na znaczny udział w stężeniach benzo(a)pirenu, emisji napływowej (tło zanieczyszczeń) i emisji z sektora komunalno – bytowego. Ponadnormatywne zanieczyszczenie benzo(a)pirenem stanowi istotny problem w skali województwa i kraju, występuje na przeważającej części obszarów zurbanizowanych. W POP dla strefy podkarpackiej określono niezbędny zakres działań naprawczych dla tych obszarów, do roku 2022. Ze względu na znaczny udział emisji napływowej istotne znaczenie będą miały kompleksowe działania w zakresie ograniczania emisji z sektora komunalno – bytowego (ogrzewnictwo indywidualne). Zalicza się do nich w istniejącej zabudowie jednorodzinnej m.in. wymianę na ogrzewanie elektryczne, wymianę na piece gazowe lub retortowe, przy założeniu, iż będą wprowadzane stopniowo i w miarę możliwości finansowych i technicznych zarówno samorządów terytorialnych jak i osób fizycznych. Istotne znaczenie przypisano planowaniu przestrzennemu, poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących m.in. układu zabudowy zapewniającej przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej oraz zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r.) wprowadziła obowiązek oceny stanu/potencjału ekologicznego⁹ i stanu chemicznego¹⁰ silnie zmienionych części wód powierzchniowych. Oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się poprzez porównanie wyniku klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan wód¹¹ wyznaczany jest przez gorszy z tych stanów. Podstawowe znaczenie w klasyfikacji stanu ekologicznego mają elementy biologiczne, charakteryzujące występowanie w wodach różnych zespołów organizmów. Stan chemiczny określany jest na podstawie wskaźników chemicznych, które charakteryzują występowanie w

⁷ W strefie podkarpackiej przekroczenia norm wymienionych zanieczyszczeń stwierdzono pomiarami na obszarze miast: Nisko, Mielec, Krosno, Jasło, Przemyśl., Jarosław.

⁸ Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej – z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych., określony uchwałą Nr XXXIII/608/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku.

⁹ Stan ekologiczny określa strukturę i funkcjonowanie ekosystemu wodnego, porównywany jest ze stanem referencyjnym tj. stanem zbliżonym do naturalnego; nadawane klasy odpowiadają stopniowi odchylenia od stanu referencyjnego: I klasa –bardzo dobry stan, II klasa – dobry stan, III klasa – umiarkowany stan, IV klasa – słaby stan, V klasa – zły stan. W przypadku potencjału ekologicznego części wód silnie zmienionych lub sztucznych I klasa oznacza maksymalny potencjał, II klasa - dobry potencjał, III klasa - umiarkowany potencjał, IV klasa - słaby potencjał i V klasa - zły potencjał.

¹⁰ Stan chemiczny określa się na podstawie wskaźników chemicznych (stężeń substancji szkodliwych dla środowiska wodnego); klasyfikacja wyróżnia dwa stany: dobry i poniżej dobrego.

¹¹ Stan wód, zarówno dla części wód o statusie naturalnych, jak i silnie zmienionych oraz sztucznych określa się jako: dobry i zły.

wodach substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających, określonych obowiązującymi przepisami. Oceny dokonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCW)¹² wydzielonych w obrębie poszczególnych zlewni. Oceny stanu (jakości) wód dokonuje się na podstawie badań monitoringowych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego.

Monitoring diagnostyczny jest wykonywany w cyklu 6-letnim, a monitoring operacyjny w cyklu 3-letnim dla JCW zagrożonych niespełnieniem osiągnięcia celów środowiskowych do roku 2015¹³. Klasyfikacja stanu wód w punktach monitoringu operacyjnego sporządzana jest na podstawie ograniczonej liczby wskaźników i ukierunkowana jest na presję, oddziałującą na daną część wód.

Monitoring wykonywany jest na potrzeby oceny stanu wód i klasyfikacji wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych oraz na potrzeby aktualizacji planów gospodarowania wodami (co 6 lat). Pierwszy skrócony (3-letni) cykl oceny obejmował lata 2007-2009. Kolejny (pełny 6-letni cykl) rozpoczął się w roku 2010.

Tereny objęte zmianą Studium położone są w zlewni *San od Tanwi do ujścia*, w obrębie dwóch JCW pn. *Dopływ spod Rozwadowa* i pn. *San od Rudni do ujścia*. Ponieważ JCW pn. *Dopływ spod Rozwadowa* została uznana za naturalną i niezagrożoną niespełnieniem celów środowiskowych do chwili obecnej (rok 2012) nie podlegała badaniom, prowadzonym przez WIOŚ w Rzeszowie. Niemniej jej stan w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły został określony jako zły. JCW pn. *San od Rudni do ujścia* została uznana za silnie zmienioną, o złym stanie wód, lecz niezagrożoną niespełnieniem celów środowiskowych i objęta była monitoringiem diagnostycznym (pkt. pomiarowo-kontrolny w miejscowości Wrzawy) wraz z oceną w zakresie stanu/potencjału ekologicznego (WIOŚ Rzeszów) w roku 2009. Wyniki tej oceny są następujące: jest to silnie zmieniona JCW, gdzie klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego wód, na podstawie oceny elementów biologicznych i fizykochemicznych, wykazała **potencjał zły – V klasa** w skali pięciostopniowej. **Stan chemiczny oceniono jako dobry**. Stąd ogólny **stan wód** oceniono jako **zły** (decyduje gorsza ocena). Ponadto w punkcie pomiarowo-kontrolnym San - Wrzawy prowadzony był monitoring wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych. Na podstawie przeprowadzonych analiz ustalono, że przedmiotowa JCW nie osiągnęła jakości wymaganej dla bytowania ryb.

Badania stanu **wód podziemnych** w sieci krajowej prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)¹⁴, wyznaczonych zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest uzyskanie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń.

Ocena stanu chemicznego¹⁵ realizowana jest na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych, ukierunkowanych na osiągnięcie dobrego stanu wód. Ponieważ JCWPd, wyznaczone na terenie województwa podkarpackiego (za wyjątkiem JCWPd nr 126 na podstawie monitoringu za rok 2010) nie mają statusu zagrożenia nie osiągnięcia dobrego stanu, w roku 2010 nie wykonywano monitoringu operacyjnego.

W ramach monitoringu diagnostycznego wykonywanego w cyklu trzyletnim, dla jednolitej części wód podziemnych (nr 127) w obrębie, której położone jest miasto Stalowa Wola badania stanu chemicznego wykonywano w roku 2010 i 2011 w oparciu o punkt pomiarowy zlokalizowany na obszarze GZWP nr 425 w Pysznicy. Na podstawie uzyskanych wyników

¹² Jednolite części wód powierzchniowych (JCW) - oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: 1) jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; 2) sztuczny zbiornik wodny; 3) struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; 4) morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne (na podstawie ustawy z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne – j.t. Dz.U.2012 poz. 145 z późn. zm.);

¹³ Cele określone w Ramowej Dyrektywie Wodnej, dotyczą osiągnięcia dobrego stanu wód do roku 2015.

¹⁴ Jednolita części wód podziemnych – określona objętość wód podziemnych występująca w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych (na podstawie ustawy z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne – t.j. Dz.U. 2012 poz. 145 z późn. zm.);

¹⁵ Stan chemiczny wód podziemnych określa się jako dobry (I-III klasa jakości), słaby (IV i V klasa jakości).

badan oraz przeprowadzonej klasyfikacji stwierdzono, że woda z otworu obserwacyjnego w Pysznicy jest niskiej jakości - klasy IV (w skali pięciostopniowej), co oznacza słaby stan chemiczny JCWPd nr 127.

Klimat akustyczny

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przed hałasem, przeważająca część obszaru osiedla Charzewice w stanie obecnym nie jest normowana pod względem akustycznym¹⁶. Istniejąca i projektowana zabudowa związana ze stałym pobytem ludzi zajmuje część południową przedmiotowego osiedla. Klimat akustyczny kształtowany jest tu przede wszystkim w wyniku oddziaływania komunikacji drogowej, w tym drogi krajowej i wojewódzkiej. Pomiar akustyczne wykonywane były na terenie miasta przez WIOŚ w Rzeszowie w roku 2006. Wg badań stanu akustycznego przeprowadzonych przy głównych trasach komunikacyjnych na terenie miasta prawie we wszystkich 24 punktach pomiarowych odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i pory nocnej. Najwyższe poziomy hałasu w porze dziennej i nocnej zarejestrowano przy ulicach wlotowych do miasta, ulice: Sandomierska, Brandwicka (osiedle Charzewice) i Rozwadowska oraz przy ulicach zlokalizowanych w centrum miasta, ulice: Staszica, Jana Pawła II i Komisji Edukacji Narodowej. Przekroczenia norm wynosiły od kilku do kilkunastu %. W związku z realizacją odcinka Trasy Podkarpowej w ciągu drogi krajowej nr 77 obciążenie ulicy Sandomierskiej i Brandwickiej tranzytowym ruchem pojazdów prawdopodobnie uległo zmniejszeniu, tym samym poprawie mogły ulec również warunki klimatu akustycznego.

Ponadto badania klimatu akustycznego WIOŚ w Rzeszowie wykonywał w Stalowej Woli w roku 2012. Pomiar natężenia hałasu wykonywano w czterech punktach pomiarowo – kontrolnych m.in. w Śródmieściu, (przy ulicy Okulickiego), w rejonie terenu przedmiotowej zmiany Studium, gdzie znajduje się wymagająca ochrony akustycznej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Pomierzone wartości równoważnego poziomu dźwięku w punkcie pomiarowo – kontrolnym przy ulicy Okulickiego dla pory dnia wynosiły 64,5dB. Wynik ten wskazuje na brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu (65dB) określonego dla funkcji zabudowy mieszkaniowo - usługowej.

Jakość gleb

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami. Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

- nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu;
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw. Gleby terenów użytkowanych rolniczo na terenie miasta wykazują znaczny stopień zakwaszenia, około 60% użytków rolnych na terenie miasta to

---

¹⁶ Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007 roku Nr 120 poz. 826) oraz jego zmiana - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku (Dz.U. z 2012r. poz. 1109).

gleby kwaśne i bardzo kwaśne. W glebach takich występuje zwiększona mobilność metali ciężkich i zwiększona przyswajalność ich przez rośliny. Największy udział gleb zakwaszonych występuje na terenach gdzie przeważają gleby lekkie. Stan jakości badanych gleb pod względem zawartości metali ciężkich i siarki jest korzystny. Gleby charakteryzują się naturalną zawartością tych pierwiastków. Zanieczyszczenie gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi nie ma większego wpływu na stan czystości gleb i ich przydatność rolniczą.

Zagrożenia środowiskowe

Tereny lokalizacji projektowanej zmiany Studium położone są w rejonie charakteryzującym się stosunkowo korzystnymi warunkami środowiska. Nie występują tu istotne zagrożenia antropogeniczne, związane z działalnością człowieka w środowisku, za wyjątkiem zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem, który to problem dotyczy większości obszarów zurbanizowanych.

Zagrożenia naturalne wynikają z warunków hydrologicznych i mają charakter zagrożeń potencjalnych, mogą wystąpić jedynie w sytuacjach ekstremalnych, katastrofalnych stanów wód powodziowych i w przypadku równoczesnego uszkodzenia lub przelania się wody przez wały. Obszar osiedla Charzewice i większej części miasta jest chroniony wałami przeciwpowodziowymi rzeki San. W SUIKZP wyznaczono obszary zagrożone powodzią (wody 100 –letnie), które obejmują międzywałę Sanu oraz obszar starorzecza w rejonie przysiółka Sochy. Teren zmiany Studium położony na osiedlu Śródmieście ze względu na wyniesienie i znaczne oddalenie od rzeki znajduje się poza zasięgiem tych zagrożeń.

W roku 2010, zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie opracował dokument pt. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej”, w którym zostały określone obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, wyznaczone linią zalewu $Q_1\%$ (wody powodziowe mogące pojawić się nie częściej niż raz na 100lat).

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011r. Nr 32 poz. 159) wprowadziła nowe określenia terenów zagrożonych powodzią i nowe zasady ochrony przed powodzią w odniesieniu do planowania przestrzennego.

Aktualnie na podstawie Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 stycznia 2012 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego ustawy Prawo wodne (Dz.U. z 2012r. poz. 145) obowiązuje tekst jednolity Prawa wodnego, który m.in. uwzględnia wyżej wymienioną zmianę. Zgodnie z art. 14 Obwieszczenia dotychczas sporządzone studium ochrony przeciwpowodziowej zachowuje ważność do dnia sporządzenia dokumentów z zakresu ochrony przed powodzią, określonych w w/w ustawie tj. m.in. map zagrożenia powodziowego. Ponadto art. 17 Obwieszczenia mówi, iż obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią określone na podstawie dotychczasowych przepisów uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne - art. 9 ust. 1 pkt 6c.

Stąd na dzień dzisiejszy w/w Studium stanowi podstawę do uwzględnienia w SUIKZP gminy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują zakazy (w tym zakaz budowy obiektów budowlanych), nakazy, ograniczenia i dopuszczenia określone w art. 881 ustawy Prawo wodne. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w w/w Studium obejmują na terenie miasta (w tym na obszarze osiedla Charzewice) tereny międzywałę rzeki San. Obszary te winny być wyłączone dla lokalizacji obiektów budowlanych.

Dodatkowo w/w Studium wskazano obszary bezodpływowe, którymi na terenie osiedla Charzewice są tereny obniżen terenowych. Obszary te nie są korzystne dla lokalizacji zabudowy ze względu na prawdopodobieństwo utrzymywania się (zastoisk wód) w przypadkach długotrwałych lub katastrofalnych opadów.

3.4. Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu zmiany SUIKZP

Tereny przewidziane do zmiany przeznaczenia w projekcie zmiany Studium, położone na osiedlu Charzewice, w stanie obecnym stanowią w zdecydowanej przewadze tereny rolne w części niewykorzystywane rolniczo. W przypadku braku realizacji projektu omawianego dokumentu tereny zgodnie z przeznaczeniem w obowiązującym Studium utrzymają dotychczasową funkcję rolną. W części będą podlegać użytkowaniu rolnemu, jako grunty orne, sady, uprawy ogrodnicze oraz użytki zielone, w części gdzie nie są i nie będą użytkowane rolniczo podlegać będą naturalnej sukcesji szczególnie ekspansywnymi gatunkami pospolitymi. Brak realizacji projektu zmiany Studium w tym zakresie prawdopodobnie nie spowoduje tendencji zmian pozytywnych ani istotnych zmian negatywnych w odniesieniu do obecnego stanu środowiska.

W przypadku braku realizacji zmiany Studium na terenie położonym w Śródmieściu, nie przewiduje się zmian w odniesieniu do środowiska. Teren pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu (funkcja usługowa i obsługi komunikacji).

4. Identyfikacja, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska i uwarunkowań środowiskowych istotnych z punktu widzenia projektu zmiany SUIKZP, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na terenach lokalizacji projektowanych zmian Studium, ani w ich sąsiedztwie nie występują ustanowione, ani projektowane obszary prawnie chronione w rozumieniu Ustawy o ochronie przyrody, Krajowego Systemu Obszarów Chronionych. Część północna osiedla Charzewice (obszar rozległego starorzecza Sanu) i wschodnia (międzywale rzeki San) położona jest w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty SOOS Dolina Dolnego Sanu, chronionego na podstawie Ustawy o ochronie przyrody w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium problemy i uwarunkowania środowiskowe to przede wszystkim:

- konieczność zachowania właściwego stanu chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków chronionych w obszarze SOOS Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu;
- konieczność ochrony ustanowionych pomników przyrody;
- położenie terenów objętych projektem zmiany Studium na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425. Z czego wynika konieczność szczególnej ochrony przed możliwością skażenia wód podziemnych, powierzchniowych i gruntów, poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu, dotyczących głównie wykluczenia lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne;
- zapewnienie ochrony ludzi i ich mienia przed zagrożeniem powodziowym poprzez konieczność uwzględnienia ograniczeń, zakazów i nakazów w strefie ochrony wału przeciwpowodziowego Sanu, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przed powodzią.

5. Ocena uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektu zmiany SUIKZP gminy

Cele ochrony środowiska, w tym cele ochrony przyrody, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym znajdują swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym i dokumentach powstałych na jego podstawie, określających politykę w zakresie ochrony środowiska.

Ważnymi dokumentami szczebla krajowego kształtującymi i kreującymi politykę społeczną i gospodarczą oraz ekologiczną kraju, są: **Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030 i Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010** (dokument obowiązywał do czasu przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej w dniu 22 maja 2009 roku Polityki ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016). Zapisy tych dokumentów są wiążące dla odpowiednich dokumentów szczebla niższego pod rygorem nieważności.

Mając na uwadze wykazaną zgodność omawianego dokumentu (pkt.2.2. niniejszego opracowania, Analizy przedprojektowej) m.in. z: Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Strategią Rozwoju miasta Stalowa Wola, Programem Ochrony Środowiska gminy Stalowa Wola, Planem Gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły można stwierdzić, iż cele ochrony środowiska szczebla międzynarodowego i krajowego oraz wspólnotowego zostały uwzględnione w omawianym projekcie. Dotyczą one przede wszystkim takich dziedzin jak: ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona wód, ochrona przed hałasem, gospodarka odpadami, ochrona przyrody, ochrona przed zagrożeniem powodziowym uwzględnione poprzez zapisy uchwalonego SUIKZP, które nie ulegają zmianie oraz zapisy przedmiotowej zmiany SUIKZP.

Przy sporządzaniu zmiany Studium, jak również niniejszej prognozy – uwzględniono podstawowe, obowiązujące przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, planowania przestrzennego.

6. Problematyka projektu zmiany SUIKZP gminy, ocena stanu środowiska i analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Poniżej omówiono funkcje projektowane w zmianie Studium ich lokalizację oraz przedstawiono krótką charakterystykę uwarunkowań ekologicznych i kulturowych.

2U/P, 3U/P – dwa tereny projektowanej lokalizacji zabudowy usługowo-produkcyjnej w sąsiedztwie drogi krajowej nr 77 w części położonej pomiędzy granicą administracyjną miasta z gminą Zaleszany, a linią kolejową relacji Stalowa Wola –Lublin. Ich powierzchnia wynosi odpowiednio ok. 11,29ha i ok. 2,97ha. W stanie obecnym obszar obejmuje teren cegielni (ok. 2ha) wraz z gruntami poeksploatacyjnymi oraz tereny rolne II - IV klasy bonitacyjnej, w znacznym stopniu odłogowane. W zachodniej części terenu przebiega dwutorowa linia WN 110kV. Na przedmiotowym obszarze nie występują chronione siedliska przyrodnicze, ani stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt. Teren położony jest poza systemem ekologicznym miasta, w odległości ok. 900m od obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu. Na niewielkiej części terenu występują tereny bezodpływowe.

2MN – dotyczy przeznaczenia terenu o powierzchni ok. 19,04ha pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Teren o takim przeznaczeniu wydzielono z gruntów rolnych II – IV klasy bonitacyjnej, w znacznym stopniu odłogowanych. Przedmiotowy teren położony jest w otoczeniu istniejących i projektowanych terenów mieszkaniowych od północy i wschodu, istniejących i projektowanych terenów usługowych od południa oraz rolnych od północnego zachodu. Teren przecinają sieci infrastruktury technicznej: gazociąg wysokoprężny, linie napowietrzne i kablowe SN 15kV oraz linia napowietrzna dwutorowa WN 110kV. W jego obrębie występują fragmenty terenów o trudnych warunkach posadowienia obiektów budowlanych pokrywające się z obniżeniami, które stanowią tereny bezodpływowe. Na przedmiotowym obszarze nie występują chronione siedliska przyrodnicze, ani stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt. W niewielkich fragmentach występują cenniejsze, aczkolwiek w nieodwracalnym stopniu przekształcone, niewielkie płaty łąk świeżych (rajgrasowych), otoczone płatami upraw, zbiorowisk ugorów oraz nieużytkowanych sadów.

Teren położony jest poza systemem ekologicznym miasta. Skrajna odległość od obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu wynosi ok. 900m na północy i ok. 500m na wschodzie. W projekcie zmiany Studium dla przedmiotowego terenu ustalono 40% powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek.

3MN – dotyczy przeznaczenia terenu o powierzchni ok. 48,94ha pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Teren o takim przeznaczeniu wydzielono z gruntów rolnych w przewadze zaliczanych do II – III klasy bonitacyjnej. Grunty w tej części są w znacznym stopniu użytkowane rolniczo, występują tu uprawy wielkoobszarowe rzepaku i buraka na terenach pozostających we władaniu Agencji Rolnej Skarbu Państwa. Teren od południa przylega do istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, od wschodu sąsiaduje z wałem przeciwpowodziowym rzeki San (z zachowaniem 50m strefy ochrony wału), od zachodu sąsiaduje z rozległymi terenami rolnymi, od północy, nie bezpośrednio, bo poprzez ogrody działkowe sąsiaduje z terenami leśnymi. Teren przecinają sieci infrastruktury technicznej: gazociągi wysokoprężne, linie napowietrzne i kablowe SN 15kV oraz linia napowietrzna dwutorowa WN 110kV. Przeważająca część terenu położona jest poza systemem ekologicznym miasta, za wyjątkiem części zachodniej gdzie znajduje się fragment wyznaczonego w Studium lokalnego korytarza ekologicznego łączącego obszary leśne Puszczy Sandomierskiej z terenami leśnymi wewnętrznej części rozległego starorzecza na północy. W projekcie zmiany Studium dla przedmiotowego terenu ustalono 50% powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek, a w obrębie korytarza ekologicznego 70% powierzchni biologicznie czynnej (zgodnie z ustaleniami Studium obowiązującego). Na przedmiotowym obszarze nie występują chronione siedliska przyrodnicze, ani stanowiska chronionych roślin. Występuje tu roślinność uprawowa oraz zbiorowiska łąk porolnych, na terenach nieużytkowanych rolniczo, z dość istotnym udziałem zbiorowisk ruderalnych. Na terenach pól uprawnych stwierdzono pojedyncze lęgi ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: gąsiorka, derkacza i jarzębatki. Przedmiotowy teren sąsiaduje na wschodzie (poprzez strefę 50m od wału) z obszarem Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu. Skrajna odległość od obszaru Natura 2000 na północy wynosi ok. 100 - 150m, przedmiotowy teren oddzielony jest terenem ogrodów działkowych. W centralnej i zachodniej części omawianego obszaru występują tereny bezodpływowe.

4MN, 5MN – dotyczy przeznaczenia terenów rolnych (II-III klasa bonitacyjna) przylegających do istniejącej zabudowy mieszkaniowej i częściowo do terenów leśnych (4MN) pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Tereny od wschodu sąsiadują z wałem przeciwpowodziowym rzeki San (z zachowaniem 50m strefy ochrony wału). Przedmiotowe tereny o powierzchni odpowiednio ok. 1,26ha i 2,63ha położone są w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu. Na przedmiotowych terenach nie występują chronione siedliska przyrodnicze, ani stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt. Tereny położone są poza wyznaczonym w Studium systemem ekologicznym miasta. W projekcie zmiany Studium dla przedmiotowych terenów ustalono 70% powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek. Na niewielkich powierzchniach występują obszary bezodpływowe.

1U/UC – dotyczy przeznaczenia terenu o powierzchni ok. 1,51ha pod zabudowę usługową z dopuszczeniem lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m². Przedmiotowy teren położony jest w centrum usługowo – administracyjno - mieszkaniowym (zabudowa wielorodzinna) miasta. Położony jest pomiędzy ulicą Okulickiego (droga gminna), a linią kolejową relacji Stalowa Wola – Zamość. Sąsiaduje z istniejącą zabudową usługową i parkingami od południa i wschodu. Po przeciwnej stronie drogi gminnej, dalej na północny wschód znajduje się zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. W stanie obecnym stanowi teren dworca PKS, zabudowanego dwukondygnacyjnym budynkiem dworca PKS, wiatami przystankowymi, placem manewrowym, tymczasowymi pawilonami handlowymi oraz drogami wewnętrznymi. W jego południowo – zachodniej części znajdują się tereny zieleni urządzonej.

Teren położony jest poza systemem ekologicznym miasta, pozbawiony jest całkowicie naturalnych zbiorowisk roślinnych. Znaczną jego część zajmują tereny zabudowane, utwardzone i uszczelnione. Skrajna odległość od obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu wynosi ok. 2km.

1KDGP – w odniesieniu do przedmiotowego terenu zmiana Studium dotyczy wprowadzenia korekty przebiegu istniejącego odcinka drogi krajowej nr 77 – Trasy Podskarpowej, zgodnie ze stanem faktycznym.

Wyżej omówione tereny zlokalizowane na obszarze osiedla Charzewice znajdują się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze chronionym wałami rzeki San. Teren zlokalizowany na osiedlu Śródmieście położony jest poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi.

Wszystkie tereny położone są na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425, podlegającego ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu, dotyczących przede wszystkim zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne.

Na terenach objętym zmianą Studium brak zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych oraz obiektów zabytkowych, będących przedmiotem zainteresowania konserwatorskiego, za wyjątkiem jednego stanowiska archeologicznego znajdującego się w obrębie terenów usługowo-produkcyjnych U/P. Tereny objęte zmianą Studium zlokalizowane na osiedlu Charzewice położone są w strefie polityki przestrzennej określonej jako strefa ochrony zespołów i obiektów kultury, szczegółowo w strefie E - ochrony elementów, dla której wskazane jest nieagresywne planowanie rozwoju przestrzennego, określenie skali, w tym formy nowej zabudowy w sposób by była ona zharmonizowana z krajobrazem, konserwacja zabudowy starszej o cechach zabytkowych, dobrze osadzonej w krajobrazie. Teren na osiedlu Śródmieście położony jest poza strefami ochrony krajobrazu kulturowego.

Projektowane zainwestowanie posiada możliwość wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną na bazie istniejących i projektowanych urządzeń i sieci poprzez rozbudowę do faktycznych potrzeb.

7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany SUIKZP gminy

7.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia

Realizacja projektowanej zmiany Studium dotycząca lokalizacji nowych funkcji (przede wszystkim mieszkaniowej oraz usługowo-produkcyjnej i usługowej) na obszarach objętych zmianą, wiązać się będzie z pewnym oddziaływaniem na środowisko. Z uwagi na wskazanie w dokumencie, jakim jest SUIKZP gminy, rodzaju projektowanych funkcji przypisanych poszczególnym terenom, bez sprecyzowanych informacji odnośnie parametrów przedsięwzięć (instalacji) na terenach działalności usługowo - produkcyjnej, omówione zostaną prawdopodobne oddziaływania i potencjalny wpływ na środowisko.

Istnieje prawdopodobieństwo, iż planowane przedsięwzięcia na terenach działalności produkcyjnej (2U/P i 3U/P) mogą zaliczać się do mogących znacząco oddziaływać na środowisko - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U. z 2010r. Nr 213 poz. 1397. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) będą wymagały na późniejszym etapie uzyskania decyzji środowiskowej mogą wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko, łącznie z weryfikacją raportu o oddziaływaniu

na środowisko. Do takich przedsięwzięć zgodnie z wyżej przywołanym Rozporządzeniem mogą ponadto zaliczać się (w zależności od długości) przedsięwzięcia związane z budową sieci kanalizacyjnej dla projektowanego w zmianie Studium zainwestowania.

Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na etapie zmiany Studium jest możliwe wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody (obszary Natura 2000), potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane funkcje wiązać się będą z zajęciem terenu pod zabudowę kubaturową i niezbędny dla jej obsługi wewnętrzny układ komunikacyjny oraz z oddziaływaniem na etapie funkcjonowania.

W poniższej tabeli nr 1 dokonano identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko projektowanych funkcji z określeniem charakteru wpływu i wyszczególnieniem elementów środowiska, na które projektowane funkcje mogą mieć wpływ przekształcający.

Z analiz i ocen wyłączono teren o symbolu **1KDGP**, ponieważ zmiana Studium w tym zakresie dotyczy jedynie wprowadzenia prawidłowego przebiegu odcinka drogi już funkcjonującej.

Prognozowane oddziaływania zostały zidentyfikowane i wymienione w porządku odpowiadającym skali i natężeniu prawdopodobnego wpływu.

Tabela nr 1. Identyfikacja potencjalnego oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji zmiany SUIKZP gminy

Projektowane funkcje	Charakter wpływu	Elementy środowiska objęte oddziaływaniem
MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcie terenu i zmiana użytkowania gruntów ● zajęcie powierzchni biologicznie czynnej ● emisja ścieków bytowych ● wytwarzanie odpadów komunalnych ● emisja hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych ● emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewnictwa ● lokalna (miejscowa) zmiana warunków gruntowo-wodnych 	<ul style="list-style-type: none"> ● powierzchnia ziemi ● krajobraz ● powietrze ● wody ● fauna i flora ● ludzie
U/P - tereny działalności usługowo - produkcyjnej	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcie terenu i zmiana użytkowania gruntów ● zajęcie powierzchni biologicznie czynnej ● emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewnictwa i zanieczyszczeń technologicznych, powstających w procesach wytwarzania ● emisja hałasu przemysłowego ● wytwarzanie odpadów związanych z produkcją ● wytwarzanie ścieków przemysłowych ● emisja ścieków deszczowych i roztopowych 	<ul style="list-style-type: none"> ● powierzchnia ziemi ● krajobraz ● powietrze ● wody ● fauna i flora ● ludzie
U/UC – teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m ²	<ul style="list-style-type: none"> ● powiększenie terenu zajętego przez zabudowę kubaturową ● wytwarzanie odpadów ● emisja hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych ● emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewnictwa ● emisja ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> ● krajobraz ● powierzchnia ziemi ● powietrze ● wody ● ludzie

Realizacja projektu zmiany Studium spowoduje zajęcie i zmianę użytkowania znacznych powierzchni terenów rolnych, w znaczącym stopniu będą to gleby chronionych klas bonitacyjnych, co wynika ze specyfiki obszaru miasta – gleby o większej wartości agroekologicznej występują głównie w dolinie rzeki San. Nastąpi także częściowa, lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy oraz zniszczenie struktury wierzchniej warstwy pokrywy glebowej. W stanie obecnym są to w przewadze tereny otwarte w obszarze miasta i osiedla Charzewice (za wyjątkiem terenów U/P położonych w sąsiedztwie drogi krajowej, częściowo zainwestowane i przeznaczone w obowiązującym Studium pod zabudowę techniczno-produkcyjną oraz terenu U/UC zainwestowanego i przeznaczonego w obowiązującym Studium pod usługi). Nowe zainwestowanie spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz zniszczenie istniejącej szaty roślinnej i uszczuplenie siedlisk bytowania fauny. Może nastąpić także pośrednie niszczenie szaty roślinnej na terenach bezpośrednio przyległych do zainwestowania (budynki, pasy drogowe, parkingi, place utwardzone) poprzez podsuszanie terenów w wyniku zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnych.

Inne skutki dla środowiska wynikające z wprowadzenia nowych funkcji to: emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzących z ogrzewnictwa i komunikacji oraz działalności usługowo-produkcyjnej, emisja hałasu komunikacyjnego i przemysłowego, powstawanie ścieków i odpadów komunalnych oraz pochodzących z działalności produkcyjnej i usługowej.

Ogrzewanie nowych budynków poprzez indywidualne systemy grzewcze, potencjalnie może przyczynić się do wzrostu tzw. „niskiej emisji” w związku z wytwarzaniem zanieczyszczeń (dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku i tlenku węgla, pyłów) powstających w procesach spalania różnego rodzaju i jakości paliw.

W związku z projektowanym zagospodarowaniem wymagającym obsługi w zakresie komunikacji nastąpi wzrost ruchu komunikacyjnego, a co za tym idzie jego oddziaływania (emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu). Będzie to ruch proporcjonalny do funkcji dróg, jednak potencjalnie nie stwarzający istotnych uciążliwości z uwagi na jego lokalny charakter.

Przekształceniu ulegnie krajobraz, w części przeznaczonej pod nową zabudowę. Nowe obiekty wprowadzą zmianę w krajobrazie – na terenach wolnych od zabudowy pojawi się nowa zabudowa kubaturowa.

7.2. Analiza przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz ocena skutków środowiskowych

Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko funkcji projektowanych w zmianie SUiKZP gminy przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki środowiskowe w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe);
- zasięgu oddziaływania (lokalne - miejscowe, ponadlokalne)

Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji.

Analizowano, w jaki sposób realizacja projektowanych funkcji wpłynie na:

bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, chronione siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, wody, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki, dziedzictwo kulturowe, dobra materialne.

W ocenie oddziaływania na środowisko, skutki środowiskowe określono jako:

- **oddziaływanie pozytywne** - powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska w wymiarze ponadlokalnym.
- **oddziaływanie neutralne** - brak wpływu tj. oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku.
- **oddziaływanie negatywne** - oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia.
- **oddziaływanie znacząco negatywne** – oddziaływanie powodujące zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych.

Poniżej przedstawiono analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz zdrowie i życie ludzi, będących rezultatem realizacji projektu zmiany SUiKZP gminy. W toku analiz i ocen uwzględniono działania prowadzące do minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Powierzchnia ziemi, gleby

Realizacja projektu zmiany Studium spowoduje bezpośrednio, trwale zajęcie gruntów rolnych, o łącznej powierzchni ok. 85ha (w przewadze grunty orne oraz użytki zielone), faktycznie w części nie wykorzystywanych rolniczo. Spory procent stanowią grunty odłogowane i opuszczone, zaniedbane sady.

Są to w przewadze grunty o znacznej wartości agroekologicznej, zaliczane do chronionych klas bonitacyjnych, co wynika ze specyfiki położenia miasta w dolinie rzeki San - obszaru występowania żyznych gleb. Realizacja zmiany Studium spowoduje uszczuplenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej miasta i osiedla Charzewice. Niemniej wg aktualnie obowiązujących przepisów (ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr121 poz. 1266 z późn. zm.), użytki rolne położone w granicach administracyjnych miast nie podlegają ochronie prawnej i nie wymagają zgody na wyłączenie z produkcji rolnej. Ponadto część terenów rolnych zostanie zachowana dla produkcji rolnej w postaci ogrodów przydomowych w terenach zabudowy mieszkaniowej.

Realizacja nowych funkcji spowoduje częściowe zniszczenie warstwy glebowej w celu lokalizacji zabudowy kubaturowej, komunikacji oraz powierzchni utwardzonych w obrębie terenów usługowo - produkcyjnych i zastąpienie jej gruntem antropogenicznym. Wskazane jest selektywne zdejmowanie wierzchniej warstwy gleby w przypadku prowadzenia prac ziemnych i jej wykorzystanie dla kształtowania terenów zieleni i ogrodów przydomowych.

Ustalenia projektu zmiany Studium dotyczące zabudowy usługowej wprowadzają budowę i rozbudowę obiektów kubaturowych na terenach zainwestowanych, utwardzonych, ze zniszczoną warstwą gleby. W sąsiedztwie projektowanego zainwestowania występują tereny analogiczne. Stąd analizowanie wpływu na stan gleb na terenach projektowanych usług jest bezprzedmiotowe.

Projektowane funkcje i związana z nimi emisja zanieczyszczeń przenoszona z powietrzem oraz wodami opadowymi potencjalnie może powodować degradację chemiczną gleb (gruntów) na terenach przyległych.

Mając na uwadze obecny, generalnie korzystny stan jakości gleb (gruntów) przy aktualnym oddziaływaniu zainwestowania oraz charakter przeznaczenia (głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) szacuje się, iż zainwestowanie projektowane nie wpłynie istotnie negatywnie na stężenia substancji zanieczyszczających w glebie.

Realizacja zmiany Studium nie spowoduje istotnych, trwałych deformacji powierzchni terenu. Lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy będzie

oddziaływaniem krótkotrwałym, występującym na etapie prowadzenia prac budowlanych (deformacje terenu, wykopy).

Realizacja liniowych przedsięwzięć infrastrukturalnych, niezbędnych dla wyposażenia projektowanej zabudowy (rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i sieci gazowej) spowoduje konieczność przemieszczania mas gruntu. Praktycznie cały wykopany grunt zostanie wykorzystany na miejscu do niwelacji wykopów.

Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje znaczących, trwałych deformacji powierzchni terenu. Lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy będzie oddziaływaniem krótkotrwałym, występującym na etapie budowy. Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe (na etapie budowy), długoterminowe, średnioterminowe, trwałe, lokalne, negatywne (rozumiane jako zauważalne, niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych), brak oddziaływań znacząco negatywnych.

Wody powierzchniowe i podziemne, warunki gruntowo-wodne

Tereny projektowanego zainwestowania są po części wyposażone w sieć kanalizacji sanitarnej z możliwością rozbudowy do faktycznych potrzeb.

Realizacja projektu zmiany Studium wiązać się będzie z powstaniem pewnej ilości ścieków i odpadów komunalnych i związanych z działalnością usługową i produkcyjną (potencjalnie na proj. terenach usługowo-produkcyjnych). W konsekwencji zwiększy się ilość ścieków odprowadzanych do środowiska i ilość wytwarzanych na terenie miasta odpadów. Mogą one stanowić w pewnym stopniu zagrożenie dla środowiska wodnego – wód podziemnych poprzez infiltrację z powierzchni zanieczyszczeń i wód powierzchniowych poprzez spływy obszarowe. To potencjalne zagrożenie zostanie wyeliminowane poprzez konsekwentną realizację przyjętych w Studium kierunków w zakresie rozbudowy kanalizacji sanitarnej dla terenów nowego zainwestowania z odprowadzeniem wytwarzanych ścieków na oczyszczalnię miejską oraz wymóg oczyszczania i unieszkodliwiania ścieków pochodzących z działalności produkcyjnej i usługowej. Analogicznie w przyszłych m.p.z.p. należy wprowadzić rozwiązania w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów projektowanego zainwestowania z wykorzystaniem kanalizacji deszczowej lub rowów trawiastych, zapewniających oczyszczanie wód.

W celu eliminacji negatywnego oddziaływania nowego zainwestowania na środowisko m.in. wodne, istotne będzie zapewnienie realizacji zapisów Studium dotyczących unieszkodliwiania odpadów komunalnych i pochodzących z działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi przepisami i zgodnie z planem gospodarki odpadami opracowanym dla terenu gminy. Odpady pochodzące z projektowanej działalności produkcyjnej i usługowej będą wymagać unieszkodliwienia w zależności od ich rodzaju, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko (potencjalnie tereny przeznaczone pod działalność usługowo - produkcyjną) w procesie decyzyjnym należy wykluczyć przedsięwzięcia nieposiadające odpowiednich zabezpieczeń chroniących środowisko wodne. Charakter tych przedsięwzięć może powodować oddziaływania w trakcie ich funkcjonowania – emisja ścieków poprodukcyjnych, spływy zanieczyszczonych wód z pasów dróg dojazdowych, parkingów, miejsc postojowych. Przy zastosowaniu niezbędnych zabezpieczeń projektowane funkcje nie spowodują negatywnych oddziaływań i zagrożeń środowiska wodnego. Należy zaprojektować właściwe odwodnienie dróg i parkingów oraz oczyszczanie wód opadowych w osadnikach i separatorach. Zastosowanie ww. urządzeń, których skuteczność oczyszczania jest bardzo wysoka, pozwoli zmniejszyć stężenia zanieczyszczeń do poziomu, który nie będzie wpływał negatywnie na jakość wód.

Spełnienie powyższych warunków nie spowoduje zmian jakości wód podziemnych, co ma szczególne znaczenie z uwagi na położenie przedmiotowych terenów nowego zainwestowania

na obszarze ochronnym GZWP nr 425, którego zasoby pozbawione ciągłej warstwy izolacyjnej, są źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę pitną.

Ocenia się również, iż ustalenia polityki obowiązującego Studium w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony wód nie pozostają w sprzeczności z celami środowiskowymi dotyczącymi osiągnięcia dobrego stanu wód, określonymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, a realizacja projektu zmiany Studium z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie kolidować z procesem osiągnięcia celów środowiskowych.

Wyposażenie terenów projektowanych do zainwestowania w kanalizację będzie powodować korzystne oddziaływanie pośrednie na jakość wód w rzece San, będącej odbiornikiem ścieków z oczyszczalni miejskiej.

Na terenach projektowanej zabudowy (aktualnie wolnych od zabudowy) może nastąpić zmiana w warunkach gruntowo – wodnych, a pośrednio biotycznych poprzez uszczelnienie podłoża w wyniku wprowadzenia nowych powierzchni nieprzepuszczalnych, zwłaszcza w obrębie terenów przeznaczonych pod komunikację i zabudowę produkcyjno - usługową (budynki, parkingi, drogi, miejsca postojowe, place utwardzone). Przewidywane, niewielkie obniżenie poziomu wód gruntowych będzie dotyczyć miejsc lokalizacji obiektów budowlanych i uszczelnień podłoża na terenach obsługi komunikacyjnej. Z uwagi na charakter projektowanej zabudowy (w przewadze zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) przewiduje się, iż zmiany te nie będą istotne, będą miały zasięg miejscowy i lokalny, nie będą wykraczać poza granice terenów przewidzianych do zainwestowania, nie spowodują znaczącego przekształcenia na większym obszarze. Ponadto w ustaleniach zmiany Studium zawarto zapisy dotyczące wykluczenia podpiwniczeń na terenach bezodpływowych. Zatem przy realizacji zabudowy będą stosowane płytkie wykopy pod fundamenty, co nie spowoduje zmian warunków wodnych o istotnym zasięgu, wykraczających poza bezpośrednio sąsiedztwo obiektów budowlanych.

Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (wytwarzanie ścieków), długoterminowe, trwale, negatywne (rozumiane jako zauważalne, niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych), pozytywne (wykorzystanie kanalizacji i oczyszczanie ścieków), miejscowe, lokalne (zmiany warunków gruntowo-wodnych), brak oddziaływań znacząco negatywnych.

Powietrze atmosferyczne, klimat

W zakresie wpływu na powietrze atmosferyczne, realizacja zmiany Studium spowoduje zlokalizowanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, powstałych przy wytwarzaniu energii cieplnej poprzez spalanie różnego rodzaju paliw.

Źródłami emisji mogą być: indywidualne systemy grzewcze i energetyczne przede wszystkim w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, potencjalnie produkcyjnej, ruch komunikacyjny (spaliny) związany z obsługą projektowanego zainwestowania. Emisja pochodząca z tych źródeł nie powinna być znacząca i nie powinna spowodować negatywnej, istotnej zmiany w lokalnych warunkach aerosanitarnych.

Dla pokrycia potrzeb cieplnych projektowanej zabudowy możliwe jest wykorzystanie ogólnomiejskiej sieci grzewczej poprzez rozbudowę nowych jej odcinków i zcentralizowanego miejskiego źródła ciepła.

Dla pokrycia potrzeb cieplnych w indywidualnych systemach grzewczych zgodnie z określonymi w Studium zasadami ochrony atmosfery należy stosować rozwiązania ograniczające emisję niską. Teren osiedla Charzewice posiada dostęp do sieci gazowej z możliwością rozbudowy do faktycznych potrzeb. Stąd dla nowego zainwestowania możliwe jest wykorzystanie gazu jako czynnika grzewczego, dającego w procesach spalania mniejsze ilości zanieczyszczeń, niż różnej jakości paliwa stałe.

Realizacja zmiany Studium nie powinna spowodować istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych z uwagi na wprowadzenie ruchu związanego jedynie z

obsługą projektowanego, lokalnego zainwestowania. Zmiana Studium, dotycząca rozwoju komunikacji (drogi wewnętrzne) w związku z projektowanymi funkcjami nie wprowadza obsługi w zakresie ruchu tranzytowego.

Zmiana Studium wprowadza funkcję działalności usługowo - produkcyjnej, gdzie prawdopodobna jest lokalizacja obiektów produkcyjnych, tym samym źródeł zanieczyszczeń technologicznych, związanych z produkcją.

Na obecnym etapie określenie ilości i rodzaju zanieczyszczeń nie jest możliwe, ze względu na brak sprecyzowanych informacji odnośnie rodzaju działalności. Na terenach o takim przeznaczeniu (U/P) mogą zostać zlokalizowane przedsięwzięcia zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Będą wymagały uzyskania decyzji środowiskowych, mogą wymagać przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko wraz z weryfikacją raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W decyzjach zostaną określone, wymagające dotrzymania, dopuszczalne wielkości emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych emitorów.

Przy spełnieniu powyższych warunków w zakresie ochrony powietrza nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko atmosferyczne. Stosowne zapisy dotyczące ochrony atmosfery z określeniem proekologicznego sposobu zaopatrzenia w ciepło winny znaleźć się w przyszłych mpzp, dających podstawę do wydawania pozwoleń na budowę.

W odniesieniu do powietrza atmosferycznego przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (emisja zanieczyszczeń z ogrzewnictwa, potencjalnych procesów technologicznych, emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych) długoterminowe, stałe, lokalne, negatywne (rozumiane jako zauważalne, niepowodujące na przedmiotowych terenach i w ich otoczeniu przekroczeń standardów jakości powietrza, określonych obowiązującymi przepisami), brak oddziaływań znacząco negatywnych (przy wykorzystaniu procedur ocen oddziaływania na środowisko dla lokalizacji przedsięwzięć) i zastosowaniu przy realizacji, działań ograniczających potencjalną emisję z procesów technologicznych). W odniesieniu do klimatu wystąpią mało istotne, długotrwałe, lokalne zmiany mikroklimatyczne, związane ze wzrostem emisji ciepła do atmosfery.

Środowisko biotyczne (fauna i flora), bioróżnorodność, gatunki i siedliska chronione

Na terenach objętych projektowanym zainwestowaniem, dotychczas wolnych od zabudowy (za wyjątkiem części terenów U/P, gdzie znajdują się obiekty cegielni oraz terenu usługowego U/UC w Śródmieściu) zostanie wprowadzona nowa zabudowa przede wszystkim mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługowo – produkcyjna i wewnętrzny układ komunikacyjny, niezbędny dla jej obsługi. Spowoduje to bezpośrednie, lokalne oddziaływanie na przyrodę ożywioną wyrażające się zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Jednak standardy urbanistyczne zawarte w projekcie zmiany Studium, dotyczące zachowania powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek zabudowy mieszkaniowej (40% na terenie 2MN, 50 % na części terenu 3MN do 70% na terenach położonych w Naturze 2000 i części terenów położonych w obszarze lokalnego korytarza ekologicznego) przy dodatkowo zaproponowanym podziale działek (który powinien być określony w przyszłych mpzp - działki większe na terenach położonych na obszarze Natura 2000 i w obrębie lokalnego korytarza ekologicznego) pozwoli na zachowanie większego udziału powierzchni niezainwestowanej. Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje wylesień, gruntów ewidencyjnie leśnych.

Tereny przewidziane do zainwestowania (2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 2U/P i 3U/P), ze względu na ich rolnicze wykorzystanie i na fakt ich odłogowania charakteryzują się dominacją zbiorowisk uprawowych i ubogich zbiorowisk łąk porolnych oraz zbiorowisk ruderalnych. Istniejąca tu szata roślinna reprezentowana przez gatunki niechronione i pospolite w części ulegnie zniszczeniu. Nie będzie to stanowić strat dla bioróżnorodności ze względu na jej niską wartość florystyczną. Na przedmiotowych terenach, brak jest cennych zbiorowisk roślinnych, chronionych siedlisk przyrodniczych, udokumentowanych stanowisk chronionych gatunków flory.

Na terenie 3MN zostały zainwentaryzowane pojedyncze łęgi gąsiorka, derkacza i jarzębatki. Są to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, zaliczają się do gatunków

o niekorzystnym statusie w Europie. Wg prawa polskiego wymagają ochrony ścisłej i ochrony czynnej, lecz nie wymagają ochrony miejsc gniazdowania. W Polsce nie należą do gatunków zagrożonych, ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Zainwestowanie przedmiotowych terenów nie spowoduje zagrożeń dla przetrwania tych gatunków, czy zagrożeń dla ich lokalnej populacji gdyż chętnie zasiedlają tereny rolne, nie przywiązują się do tych samych miejsc, a miejsca do zakładania lęgów i żerowania zapewnią im rozległe tereny rolne z zakrzaczeniami znajdujące się w zachodniej części osiedla Charzewice.

Rozległe, otwarte przestrzenie występujące w rejonie przedmiotowych terenów zapewnią w dostatecznym stopniu miejsca lęgowe i miejsca żerowania dla ptaków. Projektowane zainwestowanie gruntów rolnych, ze względu na charakter niskiej zabudowy nie będzie stanowić bariery dla migrujących ptaków.

Zajęcie terenów rolnych i porolnych (mało cennych przyrodniczo zbiorowisk roślinnych), nie zainicjuje istotnej presji na przyrodę ożywioną na większych obszarach.

Przewiduje się: oddziaływania bezpośrednie (uszczerplenie powierzchni biologicznie czynnej, małoznaczące pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej), długoterminowe, trwale, negatywne (małoznaczące, rozumiane, jako zauważalne, niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków), miejscowe, lokalne, brak oddziaływań znacząco negatywnych ze względu na charakter projektowanego zainwestowania (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) i brak zajmowania szczególnie cennych siedlisk chronionej fauny (ornitofauny).

Krajobraz

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium w północnej części miasta nastąpi przekształcenie krajobrazu. Będą to zmiany pośrednie wynikające z wprowadzenia zabudowy na terenach przestrzeni otwartych. W krajobrazie rolniczym i rolniczo - leśnym o pewnej wartości widokowej (zwłaszcza w części północnej obszaru osiedla Charzewice) pojawią się nowe, tereny o charakterze zabudowy mieszkaniowej oraz tereny komunikacyjne. W kontekście powyższego istotne są zawarte w projekcie zmiany Studium standardy urbanistyczne, mające na celu dbałość o zachowanie ładu przestrzennego i estetykę obiektów budowlanych oraz dotyczące wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (40-70%) w obrębie poszczególnych działek. Planowana zabudowa w sensie krajobrazowym, może zostać dzięki ograniczonej wysokości, wkomponowana w tereny zieleni. W projektach ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego istotne będą zapisy w zakresie m.in. ograniczenia wysokości, zastosowania elewacji ze szczególnym uwzględnieniem detalu architektonicznego, wykluczenia zagospodarowania terenu wyłącznie obiektami powtarzalnymi. Ustalenia przyszłych projektów mpzp w zakresie gabarytów budynków ich form architektonicznych i kolorystyki oraz proporcji zagospodarowania poszczególnych działek, zapewnią zachowanie ładu przestrzennego.

Oddziaływania realizacji projektowanego dokumentu w odniesieniu do krajobrazu będą miały charakter pośredni, długoterminowy, negatywny, lecz małoznaczący, rozumiany, jako zauważalny, lecz niepowodujący istotnych negatywnych zmian jakościowych, przy wypełnieniu wyż. wym. warunków dotyczących ładu przestrzennego, form architektonicznych nie spowodują skutków znacząco negatywnych.

Zabytki, stanowiska archeologiczne

W związku z lokalizacją projektowanych w zmianie Studium funkcji w przewadze w obrębie terenów wolnych od zabudowy nie wystąpią kolizje przestrzenne z obiektami zabytkowymi i strefami konserwatorskimi. Znajdujące się na terenach projektowanych do zainwestowania zabudową usługowo – produkcyjną, pojedyncze stanowisko archeologiczne celem uniknięcia jego zniszczenia, będzie wymagało podjęcia działań rozpoznawczych i zabezpieczających materiał badawczy.

Zdrowie i życie ludzi, dobra materialne, ochrona klimatu akustycznego i ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Tereny objęte zmianą Studium znajdują się poza zasięgiem zagrożeń powodziowych, na terenach chronionych wałami przeciwpowodziowymi rzeki San. Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią wyznaczone w opracowanym przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie dokumencie pt. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej” zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami traktuje się jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią, co zostało szerzej omówione w tytule *Zagrożenia środowiskowe* niniejszego opracowania. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu wyznacza linia zalewu $Q_{1\%}$ (wody powodziowe mogące pojawić się nie częściej niż raz na 100lat). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy (w tym zakaz budowy obiektów budowlanych), nakazy, ograniczenia i dopuszczenia określone w art. 88l ustawy Prawo wodne. W analizowanym projekcie zmiany Studium uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wszystkie tereny nowego zainwestowania są zlokalizowane poza zasięgiem strefy zalewu $Q_{1\%}$, która w tej części miasta obejmuje międzywałę rzeki San. Stąd nie przewiduje się by realizacja zmiany Studium powodowała powstawanie zagrożeń powodziowych dla ludzi i dóbr materialnych. Ponadto celem ochrony wałów przeciwpowodziowych tereny przewidziane do zainwestowania, położone w ich sąsiedztwie, wyznaczono z uwzględnieniem ustawowo określonej (art. 88n ustawy Prawo wodne) 50- metrowej odległości od stopy wału.

Dla terenów projektowanego zainwestowania, gdzie występują określone w/w studium obszary bezodpływowe w projekcie zmiany SUiKZP wykluczono realizację podpiwniczeń.

Przedmiotowa zmiana Studium dotyczy przede wszystkim wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, czego skutkiem będzie ruch komunikacyjny związany jedynie z obsługą lokalnego zainwestowania (dojazdy do miejsca zamieszkania). Nowe tereny mieszkaniowe wyznaczono w sąsiedztwie dróg gminnych o stosunkowo niewielkim natężeniu ruchu. Stąd nie przewiduje się oddziaływań powodujących przekroczenia standardów akustycznych i zagrożeń dla klimatu akustycznego. Projektowana funkcja usługowo - produkcyjna (potencjalne źródło hałasu przemysłowego) zlokalizowana jest w otoczeniu terenów nienormowanych pod względem akustycznym.

Przewiduje się, iż projektowana w zmianie planu funkcja usługowa z dopuszczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² nie będzie generować hałasu komunalnego i komunikacyjnego, który powodowałby pogorszenie aktualnego klimatu akustycznego. Dodatkowo mając na uwadze obecne wykorzystanie terenu (dworzec PKS) i aktualny stan dotrzymywania standardów akustycznych.

Na terenach projektowanego zainwestowania w związku z przebiegiem linii elektroenergetycznych WN i i wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów jest wymagane zachowanie obszaru wolnego od zabudowy (przeznaczonego na stały pobyt ludzi) w zasięgu określonym przepisami branżowymi.

Przewiduje się, iż realizacja zmiany Studium przy spełnieniu powyższych warunków nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, oddziaływania na ludzi będą miały charakter neutralny.

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się oddziaływań w związku z brakiem udokumentowanych zasobów kopalin na terenach objętych zmianą Studium.

8. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000

Oceny wpływu projektu zmiany Studium na Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 dokonano poprzez identyfikację i analizę przewidywanych oddziaływań na obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu – PLH180020. Inny obszar Natura 2000 ustanowiony w rejonie miasta - specjalny obszar ochrony ptaków Puszcza Sandomierska o kodzie PLB180005 znajduje się bezsprzecznie poza zasięgiem oddziaływania projektowanego zainwestowania. Skrajne odległości terenów projektowanych zmian od przedmiotowego obszaru Natura 2000 wynoszą ok. 7 – 10km i oddzielone są zabudową centrum miasta oraz rozległymi terenami rolnymi i leśnymi.

Poniższa **tabela nr 2** zawiera charakterystykę obszaru Natura 2000, sporządzoną w oparciu o Standardowy Formularz Danych.

Tabela nr 2 Podstawowe dane dotyczące obszaru Natura 2000 SOOS Dolina Dolnego Sanu

Cel ochrony	Przedmiot ochrony	Zagrożenia
Zachowanie mozaiki siedliskowej charakterystycznej dla większych dolin rzecznych., w tym ochrona siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stano-wiących przedmiot ochrony tj.: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea lub Isoeto-Nanojuncetea, starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, zalewane muliste brzegi rzek, ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe, murawy kserotermiczne (priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków),(Koelerion glaucae), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, górskie ziołorośla i nadrzeczne ziołorośla (convolvuletalia sepium), łąki selernicowe, niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, grąd środkowoeuropejski i kontynentalny, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe..	Wymienione siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady Europy 92/43/EWG: Ryby: łosoś atlantycki, kiełb białopłetwy, boleń, różanka, minóg strumieniowy, brzanka, piskorz, koza złotawa, głowacz białopłetwy, kiełb Kesslera. Ssaki: bóbr europejski, wydra Płazy: traszka grzebieniasta, kumak nizinny Owady: czerwończyk nieparek, pachnica dębowa, zgniotek cynobrowy, trzepla zielona, modraszek telejus. Ponadto 22 gatunki ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 41 gatunków regularnie występujących Ptaków Migrujących.	Intensyfikacja rolnictwa oraz zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, intensyfikacja gospodarki rybackiej w starorzeczach, zalesianie łąk i nieużytków, niewłaściwa gospodarka leśna (np. sośniny w międzywalu), zmiany własności z państwowej na prywatną (starorzecza), zabudowa brzegów i eutrofizacja starorzeczy, osuszanie terenu - konserwacja infrastruktury melioracyjnej, brak zastawek na rowach melioracyjnych, przy obecnych suchych latach ma duży wpływ na wilgotność łąk oraz wysokość zwierciadła wody w starorzeczach, brak dobrze zorganizowanego systemu pozbywania się ścieków komunalnych, neofityzacja, pożary, potencjalnie – dalsza zabudowa i zwężanie koryta mogą doprowadzić do pogłębienia koryta, skutkiem, czego będzie przesuszenie koryta doliny, zaburzenia korzystnego układu przestrzennego siedlisk (łągi wierzbowe-piaszczyste odsypy), intensywna eksploatacja kruszywa, która powoduje zanikanie kamienistych żwirowych tarlisk litoofilnych gatunków ryb, do których należy większość najcenniejszych tutejszych gatunków.

Identyfikacja i analiza przewidywanych oddziaływań generowanych przez projektowane zagospodarowanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000

Dwa tereny (4MN, 5MN) przewidziane do zainwestowania w zmianie Studium położone są w granicach przedmiotowego obszaru Natura 2000. Tereny 2U/P i 3U/P położone są w odległości ok. 900m od jego granic. Skrajne odległości terenów 2MN wynoszą ok. 900m na północy i ok. 500m na wschodzie, a 3MN 100m. Odległość terenu 1U/UC wynosi ok. 2km.

Na podstawie opracowań ekofizjograficznych stwierdza się, iż na analizowanych terenach nie występują chronione gatunki roślin i chronione siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa) w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Z ptaków chronionych, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG stwierdzono nieliczne łągi gąsioraka, derkacza i jarzębatki (teren 3MN).

Wymienione gatunki zaliczają się do gatunków o niekorzystnym statusie w Europie. Wg prawa polskiego wymagają ochrony ścisłej i ochrony czynnej, lecz nie wymagają ochrony miejsc gniazdowania. W Polsce nie należą do gatunków zagrożonych, ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Poniżej zidentyfikowano przewidywane oddziaływania generowane w wyniku realizacji omawianego projektu zmiany Studium oraz przeanalizowano ich wpływ na cele, przedmiot ochrony i integralność przedmiotowego obszaru Natura 2000 w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe);

Identyfikacji i analizy wpływu dokonano łącznie dla dwóch etapów – etapu budowy i etapu eksploatacji.

Oddziaływania generowane przez realizację projektu zmiany Studium, które potencjalnie mogą wpływać na cele ochrony obszaru chronionego to:

- w odniesieniu do części terenów (4MN, 5MN) wystąpią oddziaływania bezpośrednie ze względu na położenie w granicach obszaru Natura 2000, jednak niepowodujące zajmowania i niszczenia chronionych siedlisk przyrodniczych i szczególnie cennych siedlisk chronionych gatunków ornitofauny, mogą wystąpić na niewielką skalę oddziaływania pośrednie (małoznaczące), długoterminowe, stałe związane z emisją zanieczyszczeń pochodzących z ogrzewnictwa indywidualnego, możliwe do ograniczenia poprzez stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej oraz związane z emisją hałasu komunikacyjnego oraz wytwarzaniem ścieków bytowych (możliwe do ograniczenia poprzez wyposażenie system odbioru i unieszkodliwiania ścieków), małoznaczące ze względu na stosunkowo niewielką liczbę projektowanych zabudowań;
- w odniesieniu do pozostałych terenów zabudowy mieszkaniowej (2MN, 3MN) nie wystąpią oddziaływania bezpośrednie ze względu na położenie poza obszarem Natura 2000, analogiczne oddziaływania pośrednie nie powinny skutkować zagrożeniami dla celów i przedmiotów ochrony Obszaru przy zastosowaniu działań ograniczających negatywny wpływ, które przede wszystkim dotyczą wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- w odniesieniu do terenów 2U/P i 3U/P nie wystąpią oddziaływania bezpośrednie ze względu na położenie poza obszarem Natura 2000, oddziaływania pośrednie długoterminowe, stałe w postaci potencjalnej emisji zanieczyszczeń technologicznych, ścieków przemysłowych, hałasu przemysłowego nie powinny skutkować zagrożeniami dla celów i przedmiotów ochrony Obszaru przy zastosowaniu działań ograniczających negatywny wpływ, które przede wszystkim dotyczą dopuszczenia jedynie przedsięwzięć spełniających wymogi najlepszych dostępnych technik (BAT);
- w odniesieniu do terenu 1U/UC nie wystąpią oddziaływania bezpośrednie ze względu na położenie poza obszarem Natura 2000. Nie przewiduje się również oddziaływań pośrednich ze względu na znaczne oddalenie terenu i przewidywany mało istotny charakter oddziaływań w stosunku do stanu obecnego.

Ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000

Na potrzeby oceny wpływu na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszaru Natura 2000 zastosowano kryteria określające na ile utrzymany zostanie korzystny status ochrony obszaru chronionego.

Analizowano i oceniono czy i w jakim stopniu projektowane w zmianie Studium przeznaczenie terenu i wynikające z jego realizacji oddziaływanie:

- zmniejszy zasięg siedlisk podlegających ochronie,

- zachowane zostaną specyficzne struktury i funkcje oraz typowe siedliska gatunków chronionych,
- zmniejszy się liczebność gatunków chronionych,
- ograniczony zostanie zasięg ich występowania,
- zapewniona zostanie wystarczająco duża powierzchnia siedlisk dla bytowania gatunków chronionych,
- zachowana zostanie spójność obszaru chronionego i sieci obszarów.

Możliwe oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000 określano, jako:

Oddziaływanie pozytywne

Oddziaływanie bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub wynikające z tej ochrony.

Oddziaływanie neutralne

Wpływ nieznaczący - oddziaływanie niepowodujące negatywnych oddziaływań dla właściwego stanu ochrony.

Oddziaływanie znacząco negatywne

Istotny wpływ negatywny – oddziaływanie powodujące zagrożenia dla właściwego stanu ochrony.

W odniesieniu do celu i przedmiotów ochrony projektowanego SOOS Dolina Dolnego Sanu nie przewiduje się oddziaływań pozytywnych. Nie przewiduje się również oddziaływań znacząco negatywnych ze względu na:

- zajęcie jedynie niewielkiego odsetka powierzchni Obszaru, bez zajmowania chronionych siedlisk przyrodniczych, bez zniszczenia szczególnie cennych i zagrożonych, chronionych gatunków flory i bez zajmowania kluczowych struktur przyrodniczych dla bytowania gatunków chronionych w ramach obszaru Natura 2000;
- ograniczenie jedynie przestrzeni bytowania, żerowych i łowiskowych ptaków, które zapewniają w szerokim zakresie tereny przyległe (dolina rzeki San, rozległe tereny rolne na zachodzie);
- przewidywane pośrednie oddziaływania nie powodujące naruszenia standardów poszczególnych elementów środowiska;
- przewidywany miejscowy zasięg oddziaływań pośrednich nie wykraczający poza tereny zainwestowania.

Przewiduje się, iż oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu będą miały charakter neutralny, stąd nie należy spodziewać się zagrożeń dla jego **integralności**, rozumianej jako spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, będących celem ochrony obszaru. Realizacja projektu planu nie spowoduje zaburzeń w funkcjonowaniu obszaru Natura 2000. W rejonie obszaru objętego planem zostanie zapewniona wystarczająco duża powierzchnia siedlisk dla bytowania gatunków pospolitych i chronionych.

Ocena przewidywanych oddziaływań na spójność obszarów Natura 2000

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań dla spójności przedmiotowego obszaru Natura 2000 z innymi obszarami Natura 2000. Tylko stosunkowo niewielka część terenów projektowanego zainwestowania znajduje się w granicach obszaru Natura 2000. Spójność przedmiotowego Obszaru z innymi obszarami jest realizowana przede wszystkim

poprzez dolinę rzeki San. Realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje przerywania ciągłości lokalnych powiązań przyrodniczych, ani przegradzania korytarza ekologicznego, realizującego spójność pomiędzy obszarami. Realizacja projektu zmiany Studium nie będzie również stanowić bariery dla migracji gatunków.

Projektowane zmiany zagospodarowania terenów nie kwalifikują się do działań wymienionych w artykule 33 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

9. Analiza zgodności projektu zmiany z uwarunkowaniami i kierunkami zagospodarowania przestrzennego określonymi w obowiązującym SUIKZP w zakresie wskazanych obszarów powiązań przyrodniczych, ciągów i korytarzy ekologicznych

Poniższa analiza dotyczy zgodności projektu zmiany z uwarunkowaniami i kierunkami określonymi w obowiązującym SUIKZP gminy w zakresie ochrony systemu powiązań przyrodniczych i wynika z treści pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w sporządzanej prognozie oddziaływania na środowisko.

W obowiązującym SUIKZP gminy na obszarze miasta wyodrębniono strefę przyrodniczo czynną, na którą składają się: lasy jako węzły ekologiczne (kompleksy leśne Puszczy Sandomierskiej), Dolina Sanu (ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu regionalnym) oraz trzy lokalne korytarze ekologiczne (północny, centralny i południowy) zakładające powiązanie przyrodnicze doliny Sanu z lasami Puszczy Sandomierskiej, wyznaczone na bazie terenów rolnych, zieleni towarzyszącej usługom, lasów komunalnych i przestrzeni biologicznie czynnej w zabudowie jednorodzinnej. Dla wymienionych obszarów tworzących system powiązań przyrodniczych miasta w SUIKZP ustalono zasady ochrony i zagospodarowania. Dla terenów lokalnych korytarzy ekologicznych ustalono dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów kubaturowych na działkach gdzie udział powierzchni biologicznie czynnej na powierzchni działki będzie nie niższy niż 70%.

Pośród terenów objętych zmianą Studium dwa (2MN i 3MN) zostały w części wyznaczone w obrębie północnego lokalnego korytarza ekologicznego, którego ciągłość *de facto* została zaburzona realizacją odcinka Trasy Podkarpowej w ciągu drogi krajowej nr 77. Niemniej w projekcie zmiany Studium w ustaleniach dotyczących standardów urbanistycznych zastosowano nakazy ustalone w obowiązującym Studium dotyczące zachowania 70% powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zatem można stwierdzić, iż ustalenia projektu zmiany Studium nie naruszają w sposób istotny wskazanych w Studium obszarów przebiegu powiązań przyrodniczych i w tym zakresie są zgodne z ustaleniami Studium obowiązującego.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000. Zatem nie jest konieczne przedstawianie rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie istotnego negatywnego wpływu na środowisko.

Niemniej z uwagi na zasadę przezroczności oraz projektowaną lokalizację przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko (możliwa lokalizacja tego rodzaju przedsięwzięć na terenach projektowanej działalności usługowo-produkcyjnej) oraz fakt położenia części projektowanej zabudowy mieszkaniowej w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu wskazane jest przedstawienie rozwiązań zapobiegających potencjalnym negatywnym oddziaływaniom.

Prawodawstwo polskie w zakresie ochrony środowiska daje narzędzie zapobiegania i ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie wpływać na stan środowiska w postaci procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, na etapie lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Stąd szczególnej uwagi wymagać będą procesy projektowe inwestycji zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko tj. przedsięwzięć na terenach projektowanej działalności produkcyjno-usługowej. Przedsięwzięcia te mogą ponadto wymagać przeprowadzenia dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, w tym będą wymagać lub mogą wymagać opracowania raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Zapobieganie, ograniczanie i eliminacja, negatywnych oddziaływań, które potencjalnie mogą być rezultatem realizacji projektowanego przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko następować będzie poprzez:

- wykorzystanie przepisów prawa ochrony środowiska w zakresie w/w;
- w procesie decyzyjnym wybór przedsięwzięć o znikomej skali oddziaływania na środowisko, w tym nie powodujących pogorszenia stanu wód, zapewniających hermetyzację procesów technologicznych, stosujących odpowiednie rozwiązania technologiczne i materiałowe, w tym technologie spełniające kryteria „najlepszych dostępnych technik” BAT.

Na etapie opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego potencjalne negatywne oddziaływania zostaną wyeliminowane w wyniku rozwiązań dotyczących:

- budowy i skutecznego wykorzystania uzbrojenia technicznego terenów ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki ściekowej, utylizacji i zagospodarowania odpadów;
- realizacji rozwiązań w zakresie odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych z terenów komunikacyjnych z wykorzystaniem separatorów;
- stosowania w indywidualnych systemach grzewczych rozwiązań pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza (preferowanie wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła oraz nośników energii nie powodujących ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza) oraz wykorzystania ciepła sieciowego na terenach, gdzie jest to możliwe;
- maksymalnego zachowania istniejącej zieleni wysokiej przy realizacji zabudowy;
- lokalizowania ogrodzeń ażurowych na niskich podmurówkach, umożliwiających migrację zwierząt, w szczególności na terenach położonych w obrębie obszaru Natura 2000;
- zachowania ustalonej w projekcie zmiany Studium 40-70% powierzchni biologicznie czynnej w obrębie poszczególnych działek, w tym 70% na w granicach obszaru Natura 2000 i w obrębie lokalnego korytarza ekologicznego;
- ustalenia wielkości działek, która wraz z ustalonym % powierzchni biologicznie czynnej pozwoli na zachowanie większego udziału powierzchni niezainwestowanej, co dotyczy w szczególności terenów położonych w Obszarze Natura 2000 i w obrębie lokalnego korytarza ekologicznego;
- realizacji budynków bez podpiwniczeń na części terenów gdzie występują obszary bezodpływowe.

W związku z przewidywanym brakiem istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz brakiem niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia bioróżnorodności (zajmowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk chronionych gatunków priorytetowych) nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia działań kompensacyjnych.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany SUIKZP gminy

Zgodnie z art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego projektu zmiany Studium lokalizacja projektowanych funkcji wynika z wniosków samorządu lokalnego. Zatem przedstawienie innych rozwiązań lokalizacyjnych jest utrudnione, również ze względu na szczupłość terenów inwestycyjnych na terenie miasta, wynikająca m.in. z uwarunkowań przyrodniczych (wysoka lesistość ok. 60%).

Ponadto w wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000, projektowanego w rejonie położenia gminy.

Jedynym nasuwającym się rozwiązaniem alternatywnym, ograniczającym przewidywane (potencjalne) negatywne oddziaływania wynikające z realizacji projektu zmiany Studium, może być rezygnacja z realizacji części projektowanego zainwestowania. Skutkowałoby to brakiem zajmowania powierzchni terenów biologicznie czynnych, stanowiących przestrzeń bytowania fauny, w tym ornitofauny, co jest istotne w kontekście położenia części projektowanego zainwestowania w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu. Niemniej należy zauważyć, iż jak wykazano realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000, przede wszystkim ze względu na zajmowanie terenów o stosunkowo niskiej wartości florystycznej oraz brak kluczowych struktur będących celem ochrony na przedmiotowym obszarze Natura 2000. Zmiana lokalizacji planowanych osiedli w obrębie miasta, projektowanych ze względu na potrzeby mieszkaniowe lokalnej społeczności, mogłaby się wiązać z zajęciem nowych terenów np. leśnych, gdyż obszar miasta charakteryzuje szczupłość terenów inwestycyjnych.

Teren projektowanej lokalizacji usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² wynika z wniosku na konkretnie wskazanym terenie. W wyniku przeprowadzonych analiz nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i zagrożeń dla ludzi wynikających z określonej lokalizacji. Stąd nie zachodzi potrzeba wskazywania alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych.

Ponadto należy rozważyć również aspekt społeczny. Brak realizacji działań inwestycyjnych (usługowych i usługowo - produkcyjnych), mógłby prowadzić do ograniczenia potrzeb w zakresie realizacji celów publicznych oraz zadań własnych gminy. Skutkiem powyższego mogłyby być protesty podmiotów zainteresowanych przekształceniami funkcjonalnymi terenów, celem stworzenia nowych miejsc pracy oraz protesty lokalnej społeczności.

12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na odległe usytuowanie miasta Stalowa Wola w stosunku do granic Państwa oraz zakres projektowanej zmiany SUIKZP tj. brak potencjalnych źródeł, których oddziaływanie mogłoby wykraczać poza terytorium RP nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Napotkane trudności oraz luki we współczesnej wiedzy to przede wszystkim:

- brak projektów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000,
- brak monitoringu przyrodniczego;
- brak danych badawczych prowadzonych na poziomie planowania przestrzennego dających podstawę do precyzowania jednoznacznych ocen.

14. Podsumowanie i wnioski

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena czy i w jaki sposób projektowana zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Stalowa Wola może oddziaływać na obszary Natura 2000 i środowisko, czy i w jakim stopniu ustalenia zmienianego dokumentu sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż funkcje projektowane w zmienianym dokumencie będą miały wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub negatywny, lecz mało znaczący, rozumiany, jako oddziaływanie zauważalne, lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych. Stosunkowo niewielki negatywny wpływ dotyczył będzie głównie krajobrazu oraz nieuchronnego uszczuplenia areału powierzchni biologicznie czynnych (terenów otwartych, lecz położonych poza głównym systemem ekologicznym miasta).

Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych.

Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Nie przewiduje się zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk chronionych w obrębie obszarów Natura 2000.

Zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu objętego projektem planu nie kwalifikuje się do działań wymienionych w artykule 33 ust.1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wymienionych w pkt. 7.2. i pkt. 10. działań i rozwiązań zapobiegawczych oraz minimalizujących i/lub eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. Wymienione rozwiązania mające znaczenie dla uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska zawarto w ustaleniach Studium, określających warunki realizacji jego założeń.

15. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany SUIKZP oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W przypadku studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego istnieje ustawowo określona procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki jego realizacji. Procedura ta wynika z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stąd jako metodę analizy realizacji projektu zmiany Studium proponuje się monitoring, polegający na ocenie aktualności zmian w zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta miasta Stalowa Wola. Należy również zauważyć, że studium jest dokumentem o charakterze strategicznym (określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania) nie będącym podstawą do realizacji poszczególnych przedsięwzięć i zmiany przeznaczenia terenów - ich realizacja jest możliwa dopiero po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania.

Z powyższych względów nie ma potrzeby określania dla zmiany Studium specjalnego monitoringu wpływu na środowisko.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których zostanie wydana decyzja środowiskowa, obowiązywać będzie monitoring środowiska, określony w decyzjach;
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być państwowy monitoring środowiska, prowadzony przez służby do tego powołane.

16. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy

1. *Geografia fizyczna Polski* PWN Warszawa 1988r.
2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stalowa Wola*. Instytut Rozwoju Krakowa .Kraków 1998r.(z późn. zmianami).
3. *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego*. Rzeszów 2002r. Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie.
4. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Charzewice III w Stalowej Woli*. Opr. Usługowy Zakład Fizjografii i Geologii Inżynierskiej. Rzeszów sierpień 2010r.
5. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Charzewice II w Stalowej Woli*. Usługowy Zakład Fizjografii i Geologii Inżynierskiej. Rzeszów wrzesień 2009r.
6. *Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne części obszaru osiedla Charzewice w Stalowej Woli*. Instytut Rozwoju Miast. Kraków 2003r.
7. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe obszarów miasta Stalowa Wola dla potrzeb opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*. Instytut Rozwoju Miast w Krakowie. Zakład Ekonomiki Przestrzeni. Kraków 2007r.
8. *Program ochrony środowiska gminy Stalowa Wola*. Stalowa Wola 2010r..
9. *Strategia rozwoju miasta Stalowa Wola na lata 2007-2015*. Stalowa Wola 2007r.
10. *Stan środowiska w województwie podkarpackim w roku 2006, w latach 2002-2007r.;w latach 1999-2008, w roku 2009, w roku 2010 i w roku 2011*. WIOŚ Rzeszów 2007r, 2008r, 2009r, 2010r, 2011r, 2012r.
11. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim w roku 2011 i 2012 roku*. WIOŚ Rzeszów 2012r i 2013r.
12. *Pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa podkarpackiego w roku 2012*. WIOŚ Rzeszów 2013r.
13. *Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej – z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM 10 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych*. Określony uchwałą Nr XXXIII/608/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku. Opr. EKOMETRIA Sp z o.o. Gdańsk kwiecień 2013r.
14. *Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 425, 426, 427*. wyk PRO-GEO Sp.z o.o. Kraków 1995r.
15. Standardowy Formularz Danych i mapy obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Dolnego Sanu. www.mos.gov.pl
16. Standardowy Formularz Danych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków OSO Puszcza Sandomierska. www.mos.gov.pl
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011r Nr 25 poz.133 z późn. zm.) – z załącznikami.
18. Wytyczne Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (do prognoz oddziaływania na środowisko). maj 2009r.
19. *Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce*. Joanna Perzanowska.
20. *Specyfika ocen oddziaływania na środowisko dotyczących ochrony obszarów Natura 2000* Przemysław Chylarecki Muzeum i Instytut Zoologii PAN.
21. *Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce*. Maciej Gromadzki, Jadwiga Gromadzka, Arkadiusz Sikora, Maria Wieloch Zakład Ornitologii PAN.
22. *Zarządzanie obszarami Natura 2000*. MŚ wrzesień 2008r.
23. *Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralnego elementu studium ochrony przeciwpowodziowej*. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.
24. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Warszawa 2011r.